

Møte tirsdag den 31. mars 2009 kl. 10

President: Carl I. Hagen

Dagsorden (nr. 68):

1. Innstilling frå næringskomiteen om et nyskapende og bærekraftig Norge (Innst. S. nr. 170 (2008–2009), jf. St.meld. nr. 7 (2008–2009))
2. Interpellasjon fra representanten Torbjørn Hansen til nærings- og handelsministeren:
«Den maritime klyngen i Norge står for om lag 100 milliarder kr i omsetning og har om lag 100 000 ansatte. Næringen er hardt rammet av finanskrisen med fallende etterspørsel, store likviditetsutfordringer, fallende skipsverdier og økende motpartsrisiko. Situasjonen kan få konsekvenser for mange norske arbeidstakere, ikke minst innen verftsindustrien. Regjeringens forslag om særnorsk overgangsordning til ny skipsfartsbeskatning er en betydelig ekstrabyrde. Næringen skal betale inn 1,4 milliarder kr pr. 15. april i år. Regjeringen har endret premissene for miljøfond tilbake til det opprinnelige opplegget. En måte å styrke næringens rammebetingelser på vil være å gi en midlertidig utsettelse for innbetalingene, som har vært gjort på andre måter for øvrig næringsliv i forbindelse med finanskrisen.
Hva vil Regjeringen gjøre for å styrke likviditeten og konkurransevnen til skipsfartsnæringen?»
3. Referat

Presidenten: Representantene Tove Karoline Knudsen og Jorodd Asphjell, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Anders Anundsen. – Andre forslag foreligger ikke, og Anders Anundsen anses enstemmig valgt som settepresident for dagens møte i Stortinget.

Representanten Lars Sponheim vil fremsette et representantforslag.

Lars Sponheim (V) [10:01:46]: Jeg har den glede å fremme et forslag om undersøkelse av forvaltningen av Statens pensjonsfond – Utland og årlig kontroll av Norges Bank.

Presidenten: Representanten Gunvald Ludvigsen vil fremsette et representantforslag.

Gunvald Ludvigsen (V) [10:02:14]: På vegner av Trine Skei Grande og meg sjølv har eg den glede å leggje fram eit representantforslag om Personvernkommissjonens innstilling, oppretting av kjernejournal og sikring av sensitive helseopplysningar.

Presidenten: Representanten Peter Skovholt Gitmark vil fremsette et representantforslag.

Peter Skovholt Gitmark (H) [10:02:39]: Jeg har på vegne av representantene Linda Cathrine Hofstad Helleland, André Oktay Dahl, Øyvind Halleraker og meg selv den store glede å legge fram et representantforslag om tiltak for å redusere klimagassutslippene fra offentlig transport.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:03:03]

Innstilling frå næringskomiteen om et nyskapende og bærekraftig Norge (Innst. S. nr. 170 (2008–2009), jf. St.meld. nr. 7 (2008–2009))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 5 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 20 minutter, Fremskrittspartiet 15 minutter, Høyre 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra hovedtalerne fra hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [10:04:15] (ordfører for saka): Dette er den første stortingsmeldinga som er laga om norsk innovasjonspolitik, og meldinga vitnar om at Regjeringa har høge ambisjonar innanfor næringspolitikken, der ein set innovasjonspolitikken høgt opp på dagsordenen. Stortingsmeldinga viser kor viktig innovasjon er for å få til ei berekraftig verdiskaping i norsk økonomi.

Eg har merka meg at Regjeringa i sitt arbeid med meldinga har lagt vekt på å få innspel frå verksemdar og næringsmiljø over heile landet. I tillegg har stortingsmeldinga om innovasjon vore tema på ei rekkje konferansar og seminar der ulike verksemdar og organisasjonar var representerte. Mange verdifulle innspel har kome frå næringslivsaktørar landet over gjennom den gode dialogen som ein har hatt undervegs i arbeidet med meldinga.

Det er grunn til å tru at dersom myndigheitene satsar sterkt på eit nyskapende og berekraftig Noreg, vil me få eit samfunn med konkurransedyktige bedrifter over heile landet. Det vil vere avgjerande i eit ønske og eit mål om at me framleis skal leve og bu i eit samfunn der velferdsordningane er blant dei beste i verda. Arbeidarpartiet sitt politiske slagord er «skape og dele». Det betyr at verdier

må skapast før dei kan delast – til gode velferdsordningar.

Eit stort fleirtal i komiteen er tilfreds med at Regjeringa har lagt opp til ei brei og heilskapande tilnærming til innovasjonspolitikken. Den nordiske modellen blir av fleire som har kome med innspel til meldinga, framheva som eit viktig grunnlag for innovasjon, ved at arbeidstakarar, arbeidsgjevarar og myndigheiter ser ein felles gevinst ved at det blir gjennomført omstillingar og fornying i verksemda. Det at me har ei hovudavtale som forpliktar tilsette og leiinga til å samarbeide om å utvikle verksemda, set ei god ramme for innovasjon og utvikling med brei og aktiv medverknad frå dei tilsette. Andre viktige element som er spelt inn, er styrking av forskingsinnsatsen, tilgang på kompetent arbeidskraft, innovasjon i delar av offentleg sektor, det at internasjonale selskap vel Noreg som lokaliseringsland, finansielle verkemiddel, auka merksemd på immaterielle rettar og fleire andre tiltak. Desse innspela er viktige tiltak.

Det er heller ikkje vanskeleg å vere einig med Regjeringa i at dei tre elementa skapande samfunn, skapande menneske og skapande verksemder er viktige område for å fremme god innovasjon.

Regjeringas mål er at Noreg skal bli ein av dei leiande, innovative, dynamiske og kunnskapsbaserte økonomiar i verda innanfor dei områda der me har føremon. Dette står nedfelt i Soria Moria-erklæringa. Dette målet er ganske ambisiøst. Denne stortingsmeldinga er eit viktig bidrag i arbeidet med å nå dette målet.

Innovasjonsevna i norsk industri er i dag altfor låg. Derfor er det ekstra viktig å satse offensivt i dagens situasjon, ikkje minst når den globale økonomien er i tilbakegang. Det er nettopp i nedgangstider, når altfor mange bedrifter har ein tendens til å overfokusere på kostnader og innstrammingar, at ein bør tryggje grunnlaget for framtidens vekst og suksess gjennom ein nasjonal dugnad.

Eg har tidlegare nemnt «den nordiske modellen». Eg vil i det seinare ta utgangspunkt i «den norske modellen», fordi eg meiner at den norske modellen eignar seg betre som eit grunnlag for god innovasjon, ved at arbeidstakarar, arbeidsgjevarar og myndigheiter ser ein felles gevinst ved at det blir gjennomført omstillingar og fornying i verksemdene. Det er nok berre på denne måten at me vil få eit samfunn med konkurransedyktige bedrifter over heile landet. I kjølvatnet av dette vil me framleis kunne leve og bu i eit samfunn der velferdsordningane er blant dei beste i verda.

Innovasjon er avgjerande for å skape verdiar og å utvikle eit godt velferdssamfunn. Internasjonal konkurranse har i lengre tid vore ein viktig stimulans for innovasjon og omstilling. Varer, kapital og menneske blir stadig lettare flytta over landegrensene. Norske eksportbedrifter har fått ein større marknad, og norske forbrukarar har fått eit større vareutval.

Det er liten tvil om at omstillingar i bedriftene vil medføre ein endra næringsstruktur. Eg ser berre i min eigen region, Telemark og Grenland, der samfunnet på ein god og smidig måte har endra seg frå å vere eit tradisjonelt industrifylke til no å presentere bedrifter med høg og mo-

derne teknologi. Eg ser klart at både gode omstillingar og gode forbetringar er heilt avgjerande for å overleve.

Sjølvsagt er ikkje slike omstillingsprosessar utan smerte eller utan kostnad. Det er heller ikkje uvanleg at det vil resultere i større arbeidsløyse i ein periode. Høg arbeidsløyse er noko Arbeidarpartiet og Regjeringa tek på høgste alvor, da det er ei sløsing med verdifulle ressursar. Derfor er det viktig å etablere mange og gode ordningar som gjer at arbeidsledige kjem tilbake i arbeid så fort som råd. Og da tenkjer eg ikkje minst på tiltak som utdanning, omskolering og aktiv bruk av arbeidsmarknadstiltak.

Denne meldinga peiker òg sterkt på å ha omsynet til miljøet i fokus for framtidig verdiskaping og velferd. Tydelege miljøkrav frå myndighetene saman med gode støtteordningar for miljøvenleg teknologiutvikling må vere viktige drivarar for innovasjon, noko som på sikt vil gjere næringslivet vårt meir konkurransedyktig i ein stadig skjerpna internasjonal konkurranse. I tillegg er det viktig å mobilisere ressursar som legg til rette for å utvikle og å forbetre eksisterande miljøteknologi. Norsk Industri har peikt på materialindustrien som ein viktig bransje, der det kan utviklast miljøteknologiske løysingar for å produsere betre og billigare materialar.

Det vil krevje ein brei innsats som omfattar ein kombinasjon av verkemiddel for forskning, innovasjon, kommersialisering og marknadsintroduksjon, retta mot heile breidda av norsk næringsliv og heile verdikjeda. Det er tilfredsstillande at Regjeringa har etablert eit strategisk råd for miljøteknologi der myndigheiter, kunnskapsmiljø og næringsliv er representerte. Der blir sentrale prioriteringar, fokusområde og problemstillingar knytte til ein nasjonal strategi for miljøteknologi drøfta.

For å finansiere nye prosjekt må verksemder og grunderar kunne hente inn ekstern finansiering når det er behov for det. Argentum og Investinor er døme på korleis staten kan bruke sin kapitalstyrke til å bidra med kapital til næringslivet. Dei siste elleve åra har det òg blitt oppretta i alt 15 såkornfond rundt om i landet. Såkornordninga, som blir forvalta av Innovasjon Norge, inneber at staten deltek i finansiering av private investeringsselskap gjennom tilførsel av ansvarleg lånekapital. Målgruppa for dei landsdekkjande såkornfonda er innovative prosjekt, m.a. frå universitet og høgskular, over heile landet. Det er ein føresetnad at fonda investerer i ein tidleg fase.

Det er eit mål å stimulere til auka bruk av design i norsk næringsliv. Auka innovasjon, konkurransekraft og verdiskaping er nær knytte til det å kunne utnytte det potensialet som ligg i ein strategisk bruk av design. Næringsretta design må i større grad enn i dag takast i bruk som ein del av innovasjonsprosessen og kunnskapsinnhaldet i produkt og tenester. Me har fleire døme på bedrifter som har brukt design for å skaffe fram innovative løysingar som grunnlag for si internasjonale konkurransekraft, t.d. Ulstein sitt nye fartøykonsept, X-BOW, med ein baugprofil som kløyver sjøen i staden for å grave seg ned i han. Her har designarane våga å tenkje heilt nytt. Eit anna døme er Stokke sin Tripp Trapp-stol.

I meldinga er det gjeve klarsignal for eit designdrive innovasjonsprogram, som skal skaffe fram ny kunn-

skap om korleis designdriven innovasjon kan bidra til meir innovasjon i både vare- og tenesteytande sektor.

Ei undersøking som Synovate nyleg har gjort blant over 500 leiarar, viser at satsing på forskning, innovasjon og utdanning er det viktigaste for næringslivet. Dei same leiarane gjev klart uttrykk for at lågare skattar og avgifter er heilt uvesentleg i høve til satsing på forskning.

Regjeringa har auka løyvingane til næringsretta forskning over Nærings- og handelsdepartementet sitt budsjett med over 40 pst. sidan regjeringsskiftet. I tillegg til dette kjem alle dei løyvingane som er ein del av krisepakka, og som Stortinget har slutta seg til. Det har også fått stor oppslutning frå næringslivet.

I innovasjonsmeldinga blir det vidare lagt stor vekt på at det må satsast på utdanning og kompetanse, slik at ein kan møte framtidens kompetansebehov. Me må derfor auke kvaliteten i utdanninga på alle nivå og leggje til rette for betre samarbeid mellom utdanning og arbeidsliv enn det me gjer i dag. Det blir òg lagt stor vekt på kor viktig forskning og utvikling er for å auke innovasjonsgraden i næringslivet.

For å styrkje eksisterande næringsliv og leggje grunnlag for næringsutvikling og nye verksemder treng både næringsliv og offentleg sektor ny kunnskap. Forsking og utvikling må derfor prioriterast. Det er viktig at det offentlege verkemiddelapparatet har ordningar som kan føre til at forskingsresultat kan gje ny næringsverksemd.

Ein samla komité meiner at dei verkemidla me har for å kommersialisere forskning, må styrkjast, og eventuelle nye verkemiddel bør òg vurderast.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kåre Fostervold (FrP) [10:14:52]: Som saksordføreren er veldig klar over, er innovasjonsvirksomheten i Norge ganske omfattende og tiltakene veldig mange. I de målsettinger vi har og i en del av tiltakene, ligger jo dette med å øke andelen kvinnelige gründere.

Det er et paradoks at veldig mange av de kvinnene som ønsker å starte for seg selv, være gründere, kommer fra et område der de egentlig ikke slipper til, nemlig når det gjelder helse- og omsorgstjenester. Da er det jo paradoksalt at innenfor det området der vi virkelig kan vise til kvinner som ønsker å starte for seg selv, starte noe nytt og kanskje forbedre velferdstjenestene, driver Regjeringen en politikk som utelukker dem fra å kunne delta, fordi man har sperret store deler av offentlig sektor for konkurranse.

Spørsmålet mitt er da: Mener Arbeiderpartiet og Regjeringen at man bør åpne for mer konkurranse når det gjelder helse- og omsorgstjenester?

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [10:16:00]: Når me snakkar om god innovasjon, er det viktigaste ein kan gjere innanfor innovasjonsområdet, å satse på ny kunnskap, nye produkt, ny design og å omstille verksemder, det vere seg private eller offentlege verksemder. I tillegg må ein vere flink til å jobbe smart og jobbe effektivt.

Det er riktig, som representanten Fostervold seier, at meldinga er prega av mange omfattande tiltak, og slik blir det når ein skal innovere eit heilt samfunn, både i privat

sektor og i offentleg sektor. Men det betyr ikkje at Regjeringa og regjeringspartia ikkje er opptekne av det som skjer innanfor den offentlege sektoren. Me fokuserer særleg på kvinnelege gründere. Me fokuserer særleg på offentleg sektor, ikkje minst på helse- og omsorgssektoren. Men det betyr ikkje at me ønskjer å privatisere sektoren.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [10:17:18]: I desse finanskrisetidene er det òg ei tid for moglegheiter, moglegheit for forskning og utvikling, moglegheit for innovasjon osv. Då er det viktig at me ser på nye aktorar, men ikkje minst at me byggjer opp under dei aktørane som allereie finst. Ein av desse aktørane er SIVA, som har ein viktig – eg vil seie nesten uvurderleg funksjon i arbeidet med innovasjon og bedriftsutvikling. Eg skulle ønskt at det hadde vorte lagt endå tydelegare vekt på. Blant anna treng SIVA sine næringshagar å få styrkt tilgangen på kapital, for dei kan både på kort og på lang sikt medverka til å redusere konsekvensane av finanskrisa, spesielt i distrikta.

Mitt spørsmål er: Vil representanten Oppebøen Hansen, som representant for eit stort regjeringsparti, medverka til at SIVA får styrkt si stilling, slik at den kompetansen, det apparatet og dei moglegheitene som dei har, vert endå betre utnytta?

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [10:18:24]: Når det gjeld å leggje til rette for god politikk innanfor innovasjonsområdet, er det aller viktigaste, etter mi meining, å kunne tenkje langsiktig. Utfordringa, å tenkje langsiktig, kan vere ein prøvelse, til det er det altfor mange valkampar i dette landet. Det er valkamp anna kvart år, og derfor kan det vere ei utfordring å tenkje langsiktig.

Representanten Sørfonn og eg meiner det same om kor viktig SIVA er, og om SIVA si rolle for å byggje ut gode næringshagar rundt i heile landet. Regjeringa har jo no teke til orde for at ein vil ha ei evaluering av både Innovasjon Norge og SIVA i løpet av dette året. I den prosessen må ein vurdere viktigheita av å styrkje kapitaltilførselen til SIVA.

Torbjørn Hansen (H) [10:19:35]: Jeg synes meldingen, innstillingen og for så vidt innlegget til representanten Oppebøen Hansen er preget av mange generelle beskrivelser og vage målformuleringer. Det er få nye konkrete tiltak, og det er intet varsel om noe nytt løft i innovasjonspolitikken.

Innovasjon i næringslivet er derimot en helt konkret og målbar aktivitet, og den er avhengig av helt konkrete rammebetingelser. En slik rammebetingelse er selvfølgelig tilgangen på kapital for å bruke på forskning. I den sammenheng møter regjeringspartiene åpenbart seg selv i døren, for det denne regjeringen har gjort av konkrete tiltak på innovasjonsområdet, er å svekke SkatteFUNN-ordningen som tiltak med tanke på innovasjon i bedriftene. Regjeringen har, siden den overtok i 2005, økt skattene for norsk næringsliv med 11 milliarder kr i forhold til Bondevik II-regjeringens siste statsbudsjettforslag.

Ser ikke Oppebøen Hansen at Regjeringens skattepolitikk faktisk svekker innovasjonsevnen i bedriftene?

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [10:20:39]: Når ein skal utarbeide ei stortingsmelding, og ein skal behandle ei stortingsmelding i denne sal, vil det nødvendigvis vere ei melding som er prega av ein del generelle beskrivingar. Dei konkrete tiltaka vil jo kome i kjølvatnet av behandlinga av ei stortingsmelding, gjennom proposisjonar til Stortinget.

Når det gjeld konkrete tiltak, som representanten Torbjørn Hansen etterlyser, vil jo eg òg hevde, ut frå det som ligg i innstillinga frå representanten Torbjørn Hansen og Høgre, at også dei merknadene er prega av veldig mange generelle beskrivingar. Når det gjeld konkrete tiltak, er det skattar og avgifter som er gjennomgangsmelodien i merknadene deira.

Eg peikte vidare på ei undersøking som Synovate hadde gjort blant 500 næringslivsleiarar, som seier at skattar og avgifter ikkje er det viktigaste her i verda for å kunne bygge opp norsk næringsliv, men derimot ei sterk satsing på forskning og .... (presidenten avbryter).

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Kåre Fostervold (FrP) [10:22:07]: La meg først få lov til å takke saksordføreren for en godt gjennomført jobb. Det er et dokument med mange generelle vendinger, og det skal noe til å få spisset en ferdig innstilling.

Dokumentet tar for seg det meste som spiller inn for bedrifter, enkeltmennesker og offentlig sektor når det gjelder innovasjon. Stortingsmeldingen som har fått tittelen Et nyskapende og bærekraftig Norge, er et dokument som på en god måte gir en helhetlig oversikt over det virkemiddelapparatet som i dag eksisterer, og som skal støtte innovasjon og det entreprenørskapsarbeid som foregår i bedrifter og blant norske gründere.

Dessverre har ikke arbeidet med meldingen – som til de grader har tatt tid – ført til at Regjeringen har kommet med så mange konkrete forslag til tiltak i det ferdige dokumentet. Selv om vi er enig i de fleste tiltakene som er ramset opp i saken, er dette kun tiltak som i stor grad dreier seg om nye kontaktforum, videre kartlegging og evalueringer. Fremskrittspartiet har derfor kommet med en lang rekke forslag som vi mener er absolutt nødvendige hvis vi skal bli ledende som nasjon innen innovasjon, forskning og entreprenørskap.

Når Regjeringen varslet at den skulle legge frem den første norske stortingsmeldingen om innovasjon, og det har tatt så lang tid å legge denne frem for Stortinget, har det skapt store forventninger.

Tilbakemeldingene vi har fått fra mange av de aktørene som stortingsmeldingen skulle ivareta, er at dette ikke er et godt nok dokument for å utløse den skaperkraften som er nødvendig i disse tider. Blant annet kan det nevnes at Forskningsrådet i et høringsinnspill til næringskomiteen den 12. februar 2009 uttaler at meldingen er svak når det gjelder konkrete tiltak, og at flere konkrete tiltak savnes, ikke minst i lys av finanskrisen. Disse tilbakemeldingene kan bety at viktige grep for å styrke overlevelsesevnen til norske bedrifter, samt sikre norske arbeidsplasser og verdier, forringes.

For å få til en vellykket strategi for innovasjon og et miljø for innovasjon og gründervirksomhet er det viktig å bevisstgjøre enkeltmennesker tidlig i utdanningsløpet. Det vil være med på å belyse muligheter, sikre kompetanse og ufarliggjøre det å starte egen virksomhet, med egne ideer.

Fremskrittspartiet mener derfor at det er viktig med et tettere samarbeid mellom næringslivet og utdanningsinstitusjonene. Hvis næringslivet kan brukes mer i undervisningen allerede i grunnskolen, kan man vise den reelle nytten og bruken av skolens basisfag. På den måten kan man også øke interessen for realfagene. Dette kan være en innfallsport for den varslede satsingen innen videregående skole.

Ungt entreprenørskap er også viktig i arbeidet med å øke interessen for å satse på entreprenørskap og gir samtidig gode incentiver for mange unge til å starte egne bedrifter. Fremskrittspartiet støtter arbeidet til Ungt entreprenørskap og har i alle budsjettforslag i denne perioden foreslått en betydelig økning i det statlige bidraget, utover Regjeringens bevilgninger.

Vi vil også nevne det viktige arbeidet til Senter for entreprenørskap ved Universitetet i Oslo, og ber Regjeringen se nærmere på hvilke rammevilkår som kan forbedres for deres arbeid.

Det er viktig å ha en helhetlig satsing på innovasjon og gründerskap i utdanningsløpet, og derfor må midlene til forskning og utvikling i utdanningsinstitusjonene økes betraktelig. Dette må gjelde midler både til stillinger, program og investeringer.

Samtidig er det på sin plass å bemerke at det offentlige virkemiddelapparatet fremstår som uoversiktlig og byråkratisk. Det kan ha sin bakgrunn i at mange av tiltakene som er kontrollert gjennom virkemiddelapparatet, har sprunget ut av politisk signalpolitikk og særhensyn.

Fremskrittspartiet mener at det offentlige virkemiddelapparatet må fristilles fra særlige hensyn som medfører at innovasjonsperspektivet kommer i bakgrunnen. Vi mener derfor at det er grunn til en gjennomgang av virkemiddelapparatet med sikte på å erstatte særlige ordninger med landsdekkende innovasjonsordninger, som på en effektiv måte kan legge grunnlaget for nye bedrifter over hele landet.

Samtidig er det viktig å erkjenne at grunnlaget for, og utsiktene til, en økonomisk avkastning er en drivende faktor for innovasjon. Fremskrittspartiet mener derfor at en forutsetning for at en bedrift skal kunne drive innovasjon og utvikling, er at mer av verdiene blir igjen i bedriften. Dessverre er det slik at Regjeringens skatte- og avgiftspolitikken motvirker innovasjon og svekker norske bedrifters konkurransekraft.

Det er viktig at det finnes gode finansieringsordninger for bedrifter som ønsker å utvikle seg, men også på det området gir Regjeringen norske bedrifter stadig nye utfordringer.

Regjeringen valgte å stramme inn SkatteFUNN-ordningen, selv om alle undersøkelser viste at denne ordningen fungerte godt for å få utløst mer privat kapital til forskning. Fremskrittspartiet ønsker å reversere denne innstrammin-

gen samt å gjøre mer statlig kapital tilgjengelig gjennom nye fondsordninger.

Samtidig er det viktig at Regjeringen øker sitt fokus på forenklingarbeidet overfor næringslivet, fordi dette også er med på å tappe bedrifter for ressurser.

En markedsøkonomi med forbrukernes valgfrihet og en velfungerende konkurranse er forutsetninger for et innovativt samfunn. Det er et faktum at innovasjon først og fremst drives i privat sektor, og for å øke innovasjonsgraden i samfunnet er det nødvendig å innføre mer valgfrihet for forbrukerne og konkurranse innenfor flere samfunnssektorer.

Det er av stor betydning for innovasjonsevnen i næringslivet at man slipper til på alle sektorer der man har et fortrinn. Det er derfor beklagelig at Regjeringen av ideologiske årsaker ikke vil åpne store deler av offentlig sektor for konkurranse. Offentlig sektor er vel kanskje det området som har størst potensial og behov for fornyelse. Den vekst og innovasjon man har vært vitne til i privat sektor, har offentlig sektor i stor grad vært holdt utenfor.

Det vil føre til store utfordringer når eldrebølgen slår inn for alvor. Skal vi bedre kvaliteten på velferdstilbudet, må vi organisere offentlig sektor på en mye smartere måte.

Regjeringens konkurransepolitikk innenfor velferdssektoren motvirker bedriftsetableringer og setter allerede etablerte bedrifter og arbeidsplasser i fare. Det medfører også at brukernes behov og muligheter for å påvirke sitt velferdstilbud svekkes. For å sikre gode velferdordninger er det viktig at den beste tjenesteproduksjonen benyttes. Det foreligger flere forhold som vanskeliggjør likeverdig konkurranse mellom offentlige og private aktører innenfor denne sektoren. Vi fremmer derfor forslag som vil gjøre det enklere for private aktører å tilby velferdstjenester på områder der Regjeringen sperrer for reell konkurranse.

Samtidig er det begrensinger på konkurranse og handel med mat som hindrer innovasjonsgraden innenfor den sektoren.

Innovasjon i næringslivet kan økes dersom deler av næringslivet som i dag er beskyttet av tollmurer, gradvis åpnes for konkurranse på like vilkår med utlandet. Dette vil skape grunnlag for nye bedrifter og arbeidsplasser og samtidig gi norske forbrukere nye valgmuligheter.

Vi ønsker også at dagens unntak fra konkurranseloven må avvikles, og at Konkurransetilsynet må fristilles fra politisk overstyring. Vi mener at det vil gi grunnlag for mer innovasjon og utvikling i flere samfunnssektorer. Vi fremmer derfor en rekke forslag som vil bidra til økt konkurranse og et tettere samarbeid mellom offentlig og privat sektor innenfor flere samfunnsområder.

Regjeringen mangler handlekraft og klare mål for innovasjonspolitikken. Internasjonale målinger viser at vi ligger langt etter i innovasjonsarbeidet. Det er derfor nødvendig for Regjeringen å være mer resultatorientert i sitt arbeid med innovasjon. Regjeringen bør også gå gjennom alle innovasjonsvirkemidlene for å se om de samlet utfyller de behov som stilles for å oppnå en fullverdig satsing på innovasjon, forskning og utvikling samt entreprenørskap.

Til slutt vil jeg fremme de forslag som Fremskrittspartiet står alene om eller har sammen med andre.

Presidenten: Representanten Kåre Fostervold har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Steinar Gullvåg (A) [10:31:58]: Det er nærmest et mantra man hører fra opposisjonspartiene når de hevder at forutsetningen for nyskapingsevne i bedriftene er at en større del av verdiene ligger igjen i bedriftene.

Nå har vi altså lagt noen år bak oss hvor overskuddene aldri har vært så store, hvor eierne aldri har tatt ut større gevinster, og hvor lederne har bevilget seg selv større bonuser enn noen gang, uten at dette synes å ha gitt særlig mer til nyskaping.

Hva tror Fremskrittspartiet det kan komme av?

Kåre Fostervold (FrP) [10:32:48]: Jeg vil si at det er ganske naturlig at innovasjon, omstilling og entreprenørskap er drevet av et behov for en avkastning i det hele tatt, gjerne en større avkastning. Det er grunnen til at man gjør det man gjør.

Nå er det ikke slik at det innenfor privat sektor er lite innovasjon. Det er jo innenfor offentlig sektor man mangler innovasjon. Det er der vi ønsker, i motsetning til Arbeiderpartiet, å slippe til flere aktører. Vi mener at innovasjonsgraden i offentlig sektor absolutt må opp, ikke bare fordi man nå kommer til å møte en eldrebølge, men fordi det blir færre og færre som kan betjene dem som skal motta tjenester i offentlig sektor. Da er vi nødt til å innovere og satse betydelig på det området.

Inge Ryan (SV) [10:33:49]: I forrige periode skjedde det en betydelig omorganisering og forenkling av virkemiddelapparatet i forhold til at man slo sammen både SND, Eksportrådet, Turistrådet og Veiledningskontoret for oppfinnere til Innovasjon Norge.

Så leser jeg i forslag nr. 4, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre, at man igjen ønsker at Regjeringa foretar en samlet gjennomgang av Innovasjon Norge og andre deler av virkemiddelapparatet med sikte på betydelige forenklinger og forbedringer.

En gjennomgang og forbedringer skal man alltid ha. Jeg vil tro at både denne regjeringa og tidligere regjeringer hele tida har sett på og ser på forbedringer. Men har Fremskrittspartiet planer om store endringer nå noen få år etter at vi har gjort denne store forandringa? Har man en diskusjon i partiet om at man, dersom man kommer i posisjon til det, vil gjøre store endringer i forhold til hvordan vi organiserer virkemiddelapparatet?

Kåre Fostervold (FrP) [10:34:47]: Nå skal det være en evaluering av Innovasjon Norge som skal gjennomføres i løpet av 2009. Det tror jeg kanskje er på tide.

Selv om man i forrige periode slo sammen en del til Innovasjon Norge, er det ikke slik at de erfaringene vi får høre om, er at dette er en samlet organisasjon som nå driver med noe helt nytt. Man driver i stor grad med det

samme, og kanskje med de samme tette skottene, innenfor Innovasjon Norge.

Vi ønsker, i motsetning til en del andre partier på Stortinget, at vi skal fjerne en del av de føringene for virkemidlene som foreligger. Vi mener at når regjering og storting gir skattepenger tilgjengelig for næringslivet, bør alle kunne søke på de midlene, istedenfor slik det er nå, at det er særinteressegrupper som kan søke på noen midler, og så er det noen som er ekskludert fra de samme midlene, altså skattepengene til folket.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [10:35:55]: Eg står her med eit dokument som er utarbeidd av Synovate og Tekna – og eg har referert til den undersøkinga tidlegare i mitt innlegg i dag – om at den undersøkinga som er gjort blant 500 næringslivsleiarar, viser at satsing på forskning, innovasjon og utdanning er det viktigaste for næringslivet. Dei same leiarane gjev klårt uttrykk for at lågare skattar og lågare avgifter er heilt uvesentleg i høve til det å satse på dei områda som eg nemnde innleiingsvis, altså forskning, innovasjon og utdanning.

Det er det stikk motsette av det eg oppfattar at Framstegspartiet ønskjer å prioritere høgast. På bakgrunn av det vil eg be representanten Fostervold om å gje ein kommentar til den undersøkinga som er gjort.

Kåre Fostervold (FrP) [10:36:55]: Jeg tror nok man leser denne rapporten med sære øyne hvis man ikke tror at bedriftene ønsker skatte- og avgiftslettelse for selv kanskje å bruke sine egne penger til forskning, utvikling og omstilling, om nødvendig. Det er ikke slik at norske bedrifter ønsker at staten skal ta inn alle pengene, og så kan man komme etterpå med en søknad og banke på døra og be om å få kanskje noen av de pengene tilbake igjen. Da tror jeg man leser denne rapporten med sære øyne.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Torbjørn Hansen (H) [10:37:45]: Jeg vil starte med å si at det selvfølgelig er utmerket at det kommer en stortingsmelding om innovasjonspolitik, men innovasjonsmeldingen må likevel beskrives som et næringspolitisk antiklimaks. Sjelden har en stortingsmelding om næringspolitikk blitt møtt med så øredøvende taushet fra næringslivet og fra næringslivspresen. En journalist sa rett ut at han ikke orket å gå på pressekonferansen da det var åpenbart at det ikke fantes en eneste nyhet av særlig relevans for bedriftene i årene framover. Han fikk dessverre rett.

Slik sett er det åpenbart at innovasjonsmeldingen i liten grad setter innovasjon tydeligere på dagsordenen, hvilket jeg ser er oppgitt som en ambisjon for arbeidet med meldingen.

Det er også en kjensgjerning at stortingsmeldingen om innovasjon kommer helt på tampen av stortingsperioden. Eventuelle tiltak som måtte komme ut av de prosesser og utredninger som meldingen varsler, vil først bli gjennomført etter valget. Meldingen inneholder likevel en grei oversikt over næringslivet i Norge og en fullt

ut akseptabel omtale av vårt nåværende næringspolitiske virkemiddelapparat.

Meldingen varsler en evaluering av Innovasjon Norge, hvilket er på høy tid. Vi får ulike reaksjoner på kvaliteten og tilgjengeligheten i virkemiddelapparatet. Riksrevisjonen har vært kritisk, hvilket vi har diskutert tidligere i denne sesjonen. Det brukes mye økonomiske ressurser på næringspolitiske tiltak, og det er viktig at disse har god effekt. Det er viktig at det sett av tiltak som tilbys næringslivet, oppleves som lett tilgjengelig, ubyråkratisk og ryddig. Her vil jeg oppfordre Regjeringen til å tenke nytt, være åpen for nye måter å gjøre ting på.

Meldingen varsler en del utvalg, råd, utredninger og vurderinger. Det er positivt at Regjeringen har brukt mye tid på næringslivets organisasjoner i arbeidet med meldingen, og at det har vært gjennomført mange seminarer og konferanser. Det er fint. Dialog er i seg selv positivt, og det har vært en mangelvare på mange områder innenfor denne regjeringens næringspolitikk. Dialog skaper imidlertid ikke i seg selv nye arbeidsplasser og sterkere bedrifter. Slik sett er det lett å slutte seg til kritikken fra Forskningsrådet, som i høringsinnspill av 12. februar peker på at meldingen er svak på konkrete tiltak, og at flere konkrete tiltak savnes, ikke minst i lys av finanskrisen.

Det store bildet når det gjelder innovasjonsevnen i næringslivet, er at denne henger sammen med bedriftenes rammebetingelser. Regjeringen kom til makten i 2005, mens det var betydelig oppgang i økonomien. I stedet for å bruke muligheten til å styrke bedriftenes evne til å møte framtiden gjorde Regjeringen det motsatte: Den svekket rammebetingelsene. Det har Regjeringen fortsatt med hvert eneste år siden den overtok. Regjeringens reelle bidrag til bedriftenes innovasjonsevne er at denne er blitt svekket mens Stoltenberg II-regjeringen har sittet ved makten.

Et åpenbart eksempel på det er innskjerpingen av SkatteFUNN-ordningen i budsjettet for 2007, hvor det kom inn lave maksimalgrenser for timesats og tidsbruk innenfor ordningen. Dette svekket SkatteFUNN-ordningen som innovasjonspolitisk tiltak. Om bakgrunnen for dette var å dekke inn utgifter på budsjettet, eller om det var et slags ideologisk angrep på skatt som tiltak innenfor innovasjonspolitikken, er ikke godt å si. Uansett svekket det innovasjonen i bedriftene, og bruken av SkatteFUNN-ordningen gikk ned.

Regjeringen har heller ikke fulgt handlingsregelen når det gjelder bruken av oljeinntektene. Da vi vedtok handlingsregelen, sa et samlet storting seg enig i målet om å bruke inntektene på vekstfremmende tiltak som kunnskap, innovasjon og forskning, på veibygging og på vekstfremmende skattelettelse.

Sentrum–Høyre-regjeringen brukte 85 pst. av oljeinntektene til slike formål og jobbet aktivt for å legge grunnlaget for framtidens næringsliv og framtidens arbeidsplasser. Da Stoltenberg II-regjeringen kom på banen, ble det derimot en næringspolitisk dumpingplassering med bare 15 pst. av oljeinntektene brukt til denne type vekstfremmende tiltak.

Bak dette svake resultatet ligger det svære skatteøk-

ninger og et klart fravær av satsing på forskning og infrastrukturbygging selv i en tid med enorme offentlige budsjettinntekter. Slik sett er det kanskje ikke rart at innovasjonsmeldingen blir lagt fram, i all stillhet, på slutten av perioden.

Jeg vil berøre et par konkrete tema for bedriftenes innovasjonsevne. Et aktivt og engasjert privat eierskap og tilgang på egenkapital er en klar forutsetning for å få til god innovasjon. Eiere som har et aktivt forhold til bedriftenes strategier og muligheter for å stille opp med egenkapital, er en klar betingelse for å lykkes med å få et framtidrettet næringsliv.

Her er dessverre realiteten den at Regjeringen gjør hva den kan for å svekke det norske private eierskapet.

Fordelingspolitikken til denne regjeringen handler i stor grad om å ta ut mest mulig av egenkapitalen fra bedriftene og fra bedriftenes eiere gjennom økning av formuesskatt og økning av arveavgift for familieeide bedrifter. Vi skal senere i dag ha en debatt om Regjeringens skattlegging av rederinæringen, som er utsatt for akkurat den samme politikken. Regjeringens politikk i forhold til privat eierskap er dermed ikke forenlig med en satsing på innovasjon. Den er det motsatte, den svekker bedriftenes utviklingsmuligheter.

Det er en klar og tydelig front mellom opposisjonen og regjeringspartiene når det gjelder skattespørsmål. Jeg synes det er helt opplagt at skatt har en betydning for innovasjonsevnen, og det holder ikke å henvise til meningsmålinger hvor ulike formål er satt opp mot hverandre, for å avvise at skatt ikke er viktig for innovasjonen. Ser man på reaksjonene fra næringslivet i forhold til SkatteFUNN-ordningen og reaksjonene på statsbudsjettet, er det åpenbart at dette er svært viktig. Jeg synes det er underlig at Regjeringen ikke en gang under finanskrisen ser behovet for å styrke bedriftenes egenkapital, men tvert imot tar ut økt formuesskatt og økt arveavgift fra familiebedrifter. I sum er skattene økt med 11 milliarder kr for bedriftene målt mot Bondevik II-regjeringens siste statsbudsjett. Det blir mer og mer tydelig at Regjeringen ikke ser sammenhengen mellom trygge arbeidsplasser og sterke bedrifter.

Innovasjonsmeldingen representerer ikke akkurat noen stor innovasjon når det gjelder selve næringspolitikken. Nye tiltak er det få av. Jeg hadde håpet at vi kanskje kunne få en debatt rundt nye virkemidler innenfor innovasjonspolitikken. Høyre har for egen del sett nærmere på hva andre land bruker av tiltak for å styrke innovasjonen i bedriftene. Vi fremmer derfor sammen med resten av opposisjonen forslag om å styrke egenkapitalen i oppstartsvirksomheter gjennom å utrede en såkornordning for private investorer som går inn og investerer i oppstartsvirksomheter.

Oppstartsvirksomheter er ofte basert på innovasjon og har betydelig kapitalbehov. Samtidig er det i en risikabel fase veldig vanskelig å skaffe kapital, særlig nå i en nedgangskonjunktur. Andre land har gode erfaringer, særlig gjelder det Storbritannia, med skattefradrag for private eiere som går inn i oppstartsvirksomhet og underlegger seg visse begrensninger knyttet til bl.a. tidsbegrensning i eierskapet.

Derfor burde det være relevant også for posisjonen å

få utredet dette som et nytt næringspolitisk tiltak, og jeg synes det er underlig av posisjonspartiene stemmer imot forslaget.

Konkurranse er en fundamental drivkraft for innovasjon. Gjennom å ligge i forkant når det gjelder produktutvikling, markedskonsept, produksjonsprosesser og andre kommersielle strategier, skaffer bedriftene seg fortrinn i konkurranse med andre bedrifter. En politikk som sørger for god konkurranse, er derfor svært viktig for innovasjonsevnen. Høyre er derfor med på forslag i innstillingen som fjerner konkurransehindringer mellom offentlige og private aktører. Konkurranse på like vilkår er et godt utgangspunkt for å få til en dynamikk som gir innovasjon. Det er i den sammenheng viktig at man innfører en moms-kompensasjonsordning som likestiller offentlige og private aktører på en slik måte at en oppnår reell konkurranse om offentlige anbud.

Jeg vil i den anledning varsle at Høyre også vil støtte forslag nr. 11, fra Fremskrittspartiet, om en styrking av Konkurransetilsynets uavhengighet. Dette er i tråd med flere forslag fra Høyre tidligere i perioden. Økt uavhengighet for Konkurransetilsynet er en forutsetning for å gjenopprette tilliten til tilsynet etter flere år med rød-grønn uklarhet i konkurransepolitikken.

Å gi bedriftene en mulighet til å bruke tid og ressurser på innovasjon og verdiskaping betinger at ledelsen ikke kaster bort all tiden på offentlig rapportering og skjemavelde og etterlevelse av unødvendig regelverk.

Det er slik at Regjeringen har forenkling på agendaen, men også her er det få og relativt lave ambisjoner når det gjelder konkrete tiltak og konkrete effekter av politikken. Høyre er derfor med på flere forslag i innstillingen knyttet til forenkling for små og mellomstore bedrifter både når det gjelder kravet til aksjekapital og til revisjonsplikt. Det er en klar internasjonal trend i disse dager at land gjør livet enklere for næringslivet, særlig for små og mellomstore bedrifter. Det er også slik at nedgangstidene utløser omstilling i bedriftene. Dyktige folk får behov for å starte opp ny virksomhet, skape nye arbeidsplasser. Da er det sentralt at myndighetene legger forholdene til rette. Så langt jeg har registrert, er den rød-grønne regjeringen i Norge kanskje den regjeringen som har det laveste ambisjonsnivået og den høyeste motstanden mot tiltak som duger, innenfor forenklingsområdet.

De økonomiske nedgangstider vil ha konsekvenser for innovasjonsomfanget i næringslivet. Forskning og utvikling i bedriftene har gått opp de siste årene. Som vi var inne på i debatten tidligere, er det sikkert at det er en sammenheng mellom lønnsomhet i bedriftene og bedriftenes forskningsinnsats. Men nå er det slik at forskning og innovasjon er lett tilgjengelige kostnadskutt å ty til når man sliter med å få endene til å gå i hop i en nedgangstid. Høyre registrerer at innovasjonsmeldingen legges fram i en tid med store utfordringer uten å varsle nye tiltak som gir bedriftene grunnlag for mer utvikling. I den anledning vil jeg bare peke på at det er et potensial for å komme styrket ut av finanskrisen, men det betinger en aktiv næringspolitikk og en klar vilje til å bruke hele verktøykassen.

Avslutningsvis vil jeg ta opp forslag nr. 15, fra Høyre og Kristelig Folkeparti.

Presidenten: Representanten Torbjørn Hansen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [10:48:00]: Representanten Torbjørn Hansen sa at meldinga blei møtt med «øredøvende taushet». Ja, det kan sjølvsagt bety at næringslivet er svært fornøgd med innhaldet i meldinga, eller at representanten Torbjørn Hansen lever i si eiga verd og ikkje registrerer kva som skjer på utsida.

Men tilbake til replikken: I si tid gjekk Høyre imot opprettinga av Investinor. Likevel er Høyre med på ein merknad i innstillinga om at det er for liten tilgang på kapital for gründerar. Investinor skal m.a. investere i bioteknologi, noko som betyr mykje for tilgangen på risikokapital til t.d. Oslo Cancer Cluster, noko både Arbeidarpartiet og Høyre er veldig opptekne av.

Kva meiner egentleg Høyre? Er Høyre for eller imot at staten skal bruke av sin kapitalstyrke til å investere i selskapet, slik me gjer m.a. med Investinor?

Torbjørn Hansen (H) [10:49:15]: Dette var jo et enkelt spørsmål. Men jeg vil i starten si at det er oppsiktsvekkende hvor lite omtale det har vært av innovasjonsmeldingen i media – det er omtrent ingen debatt om denne meldingen. Det kan godt være at alle er strålende fornøyd, men det er også mulig at dette er en konsekvens av at meldingen ikke inneholder noe som helst nytt i innenfor næringspolitikken, og derfor ikke er av særlig stor betydning for bedriftene som strever i en vanskelig tid med finanskrisen.

Når det gjelder Investinor, stemte Høyre imot forslaget om opprettelsen av det fordi vi mener at statens bidrag til egenkapital primært bør gå gjennom de ordinære såkornfondordninger eller gjennom Argentum-systemet, som er en velfungerende innretning. Når Investinor da er blitt opprettet og har fått tilført kapital, ser vi det ikke som hensiktsmessig å gjøre endringer eller foreslå endringer i Investinor-systemet. Det er helt opplagt at Høyre er positiv til det som skjer innenfor bioteknologi, og positiv til at staten skal bidra aktivt med de ulike ordninger man har innenfor virkemiddelapparatet.

Inge Ryan (SV) [10:50:26]: Jeg har hatt gleden av å sitte i en del foretak, særlig små, opp igjennom åra. En av de tingene som jeg syns alltid har vært veldig betryggende, er at vi har hatt en revisor som har gått igjennom og sjekket at vi har gjort alt på den rette måten. I hvert fall for et styremedlem er det en veldig betryggelse, for det er såpass mye å sette seg inn i, særlig når man har en liten administrasjon, altså når det er et lite foretak det er snakk om. Jeg har også opplevd at de som har hatt revisor, har hatt gleden av å kunne spørre om råd underveis i prosesser der det har oppstått tvilstilfeller.

Så ser jeg i forslag nr. 15 at Høyre og Kristelig Folkeparti ønsker å avvikle revisjonsplikten for små foretak. Det

må jeg si overrasker meg, og mitt spørsmål til representanten Torbjørn Hansen er: Ser ikke representanten at det lett kan føre til at man blir mer nonsjalandt med hensyn til å følge lover og regler og å gjøre ting på den rette måten?

Torbjørn Hansen (H) [10:51:28]: Jeg synes det er underlig at representanten Ryan argumenterer for noe som han mener liksom er et logisk behov i en bedrift, og som ut fra hans erfaringer har vært et nyttig tiltak i bedriftene, nemlig revisjon.

Jeg er jo 100 pst. enig i at revisjon er bra. Det er noe som gir eiere, banker, styret og ledelsen en trygghet for at tallene stemmer med virkeligheten. Sånn sett er Høyre veldig positiv til at bedriftene har revisjon, og at man får den kvaliteten som det representerer. Det er helt sikkert også riktig at revisjonsbedriftene kan tilby mye god ekstra rådgivning inn mot bedriftene, som de har nytte av.

Men det som jeg ikke helt forstår ved innlegget til Ryan, er hvorfor han umiddelbart mener at det bør være lovpålagt tvang å bruke revisor. Det er den debatten vi har tatt opp i vårt forslag. Revisjonsutgiftene for små og mellomstore bedrifter er forholdsvis enorme sett opp mot skatteinntektene fra de samme bedriftene, og vi mener derfor at bedriftene i større grad bør ha frihet til selv å ta den vurderingen som Inge Ryan nettopp tok fra Stortingets talerstol.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [10:52:43]: Til spørsmålet omkring Investinor er det berre å seie til Høyre: velkommen etter! Det er bra at dei no sluttar seg til at me skal ha Investinor.

Mens den førre regjeringa var sterkt prega av næringsnøytralitet, er dagens regjering veldig aktiv på næringsfronten og gjer mange aktive grep og handlingar.

Høyre er stadig oppteken av å kritisere. Eitt område som Høyre kritiserer Regjeringa for, er manglande miljø-satsing. Det er vanskeleg å sjå at Noreg er eit føregangsland på miljøområdet i tråd med ambisjonane i Soria Moria-erklæringa, seier Høyre.

Kva gjer så Høyre når me innfører konkrete krav til næringslivet på miljøområdet, f.eks. når det gjeld NO_x-krava? Da har Høyre eit heilt anna utgangspunkt.

Torbjørn Hansen (H) [10:53:49]: Jeg syntes det var interessant at Oppebøen Hansen trakk fram NO_x-situasjonen, NO_x-utslipp og tiltak mot det, i samme innlegg som han nevnte aktiv næringspolitikk eller det motsatte av næringsnøytral politikk.

Det som har skjedd denne perioden, er at Regjeringen har kombinert veldig svak satsing på næringspolitikken med relativt målrettede forverringer for bransjer som man har lovet å satse på. En slik forverring var innføringen av NO_x-avgift for fiskeflåten og for de maritime bedriftene. Det er åpenbart at det grepet svekket konkurransevnen til en viktig bransje. Innføringen av Næringslivets NO_x-fond, som kom etter et massivt press og mye arbeid i Stortinget, både fra opposisjonen og fra næringen, var et positivt tiltak for å få ned NO_x-utslippene. – Så det er ikke riktig at den forrige regjeringen hadde en næringsnøytral politikk,

mens denne regjeringen har en aktiv politikk. Tvert imot, denne regjeringen har ført en aktiv politikk for å svekke næringslivets rammebetingelser.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed over.

Inge Ryan (SV) [10:55:15]: Noe av det flotteste jeg har fått gjort som stortingsrepresentant i de 7½ årene jeg har holdt på, er å reise rundt i Norge og besøke ulike bedrifter. Jeg blir imponert over det engasjementet og den klokskapen man møter nesten uansett hvor man kommer.

Jeg synes vi har et veldig spennende næringsliv i Norge, og et veldig offensivt næringsliv, der folk tar tak i ting. Til og med i den situasjonen vi er i nå, har jeg møtt næringslivsledere som sier at nå må vi bare brette opp ermene og gjøre det beste ut av en slik krevende situasjon.

Det er én ting som har overrasket meg, og det er hvor lite kontakt det er mellom utdanningsinstitusjonene og de minste bedriftene. Hvis man tar miljøet i Trondheim, som er et veldig sterkt teknologisk miljø rundt NTNU, er de flinke til å ha kontakt med de større bedriftene, har opprettet samarbeidsorganer og har direkte kontakt mot dem for å sørge for at den kunnskapen som er i våre forsknings- og utdanningsinstitusjoner, kommer bedriftene til gode.

Når det gjelder de aller minste, er det nesten unntaksvis slik at de har hatt kontakt mot denne typen miljøer. Jeg tror det er en av de tingene som det står om i innovasjonsmeldingen, som jeg bare vil henstille til næringsministeren om at man har ekstra oppmerksomhet mot. Jeg tror nemlig at når vi snakker om å skape nye arbeidsplasser, er det utrolig krevende å skape nye arbeidsplasser hvis man starter på null. Starter man på null, er det krevende å få arbeidsplasser som blir lønnsomme, og som man lykkes med. Klart det skjer, men det er krevende. Det er mye enklere å gå inn i bedrifter som f.eks. har fem ansatte, som allerede er i gang, og få dem til å ekspandere, enten ved å bli flinkere med det de holder på med, eller at de finner et nytt felt de kan satse på. Da er etter min mening den viktigste veien for å lykkes med det kontakten mot forskningsinstitusjonene og de tunge utdanningsinstitusjonene.

Jeg håper man jobber videre med dette, at man legger føringer som presser på, slik at disse institusjonene er nødt til – for å få utbetalt en del av pengene som de får overført fra statsbudsjettet – å ha kontakt også med de minste bedriftene. Jeg tror det er veldig bra for bedriftene at man får den kontakten. Jeg tror også det er veldig bra for disse forsknings- og utdanningsinstitusjonene at de blir presset til å møte små og mellomstore bedrifter.

Det andre jeg har lyst til å ta opp i mitt innlegg, er forslagene fra Fremskrittspartiet, som faktisk er med på å utvikle norsk distriktpolitikk. Fremskrittspartiet fremmer flere forslag. Vi har hatt en aktiv distriktpolitikk i Norge i mange år. Distriktenes Utbyggingsfond hadde vi lenge, som ble avløst av SND, og som i dag er Innovasjon Norge. Fortsatt er Distriktenes Utbyggingsfond en del av Innovasjon Norge, fordi man har næringsssvake områder, og man har områder i Norge med spesielle utfordringer når det gjelder å skape arbeidsplasser. Derfor gir man ekstra tilskudd eller ekstra lån til den type samfunn. Det har vi hatt

en tradisjon for i Norge i alle år. Fremskrittspartiet fremmer i dag forslag om at man skal utvikle en del av disse ordningene, at alt skal gjøres landsdekkende. Det betyr at områder som har god tilgang på arbeidsplasser, og som har til dels overetableringer av arbeidsplasser, skal sidestiltes med områder som jobber og sliter med å skape nye arbeidsplasser. Det er et meget alvorlig forslag, og det er farvel til norsk distriktpolitikk det Fremskrittspartiet her legger opp til.

Det må ikke bli slik at vi skal behandle alt likt i Norge. Vi må ha ulik politikk for ulike områder. På noen områder må vi forfordelbyene. Det er klart at når det gjelder kollektivsatsing, vet vi at de store byene får mye mer ressurser og oppfølging enn f.eks. landsbygda. Det er naturlig fordi det bor mye folk her, og for miljøet og framkommelighet er det rett å satse enda mer på kollektivtrafikk i de store byene enn man gjør på landsbygda. I næringsssvake områder er det rett at man går inn med ekstraordinære virkemidler for å få aktiviteten opp, slik at man skaper nye arbeidsplasser der det er for lite arbeidsplasser. Fremskrittspartiet vil ikke det. Fremskrittspartiet ønsker at alle deler av landet skal ha like muligheter til de pengene som Innovasjon Norge har. Det betyr en ytterligere sentralisering, det betyr ytterligere vekst i de områdene der det er stor vekst fra før, og det vil bety en mye sterkere avfolking av landsbygda. Det er et veldig alvorlig forslag som Fremskrittspartiet fremmer, og som jeg beklager sterkt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øyvind Korsberg (FrP) [11:00:29]: Jeg kjenner meg egentlig ikke igjen i den beskrivelsen som representanten Ryan har av Fremskrittspartiets forslag.

Jeg merker meg at representanten Ryan har reist rundt og besøkt en rekke bedrifter. Det tror jeg faktisk han skal fortsette med, for det er mye god og nyttig kunnskap å hente der. Jeg har gjort det samme, og jeg har også vært i en del næringshager rundt omkring og hørt på de utfordringene de har. En av utfordringene man har, er mangelen på kapital. Som representanten Ryan er klar over, er næringshagene lokalisert i områder uten universitet og uten høyskoler, og de har heller ikke tilgang på den kompetansen som også Ryan etterlyste i sitt innlegg. Det er altså mangel på kapital, og de er lokalisert ute i distriktene. Vi fremmer i dag et forslag der vi ber Regjeringen i forbindelse med revidert opprette et såkalt preså Kornfond. Hvorfor vil ikke SV støtte det forslaget?

Inge Ryan (SV) [11:01:31]: Vi har tilført mye kapital gjennom såkornmidler så langt. Det er både landsdekkende såkornordninger, og det er distriktssåkornordninger. Så vi synes at nå er det bra med kapital i såkornordninger.

Når jeg sa i mitt innlegg at Fremskrittspartiet er med på å øke sentraliseringen, er det fordi at Fremskrittspartiet i dag foreslår at vi skal utvikle de såkornordningene som er spesielt rettet mot distriktene. Fremskrittspartiet foreslår at alle ordningene som Innovasjon Norge har, skal være landsdekkende, og at man ikke skal forfordelby distrikter der det er behov for mer kapital. Så jeg mener at Frem-

skrittspartiet faktisk er med på å tilføre mindre kapital i de områdene der det er behov for mer kapital.

Vi mener at de såkornordningene vi har i dag, er tilfredsstillende, men vi skal sjølsagt ha fokus på dette, og om det er behov for mer, vil vi være villig til å diskutere det videre.

Leif Helge Kongshaug (V) [11:02:33]: Jeg registrerte at representanten Ryan i sitt innlegg fortalte at han hadde besøkt små og mellomstore bedrifter rundt om i Norges land. Det er fint. Jeg deler hans syn på at det er mye både klokskap og arbeidsinnsats som ligger bak for å skape arbeidsplasser. Jeg regner også med at representanten Ryan da fikk høre om den frustrasjonen som er knyttet til alle de skjemaene og de rapportene som skal fylles ut og sendes inn, som et informasjonskrav fra det offentlige. Dette er det ofte enkeltpersoner som sitter med utover sene kvelds- og nattetimer når andre har gått og lagt seg. Synes representanten Ryan det er riktig at det norske næringsliv har utgifter på om lag 60 milliarder kr i rapportering til det offentlige? Og: synes representanten Ryan det er gjort nok i denne stortingsperioden for å forsøke å redusere det? Jeg tenker også på at SV har fornyings- og administrasjonsministeren, som har et viktig ansvar på dette området.

Inge Ryan (SV) [11:03:39]: Svaret er at det sjølsagt ikke er gjort nok, for dette er et område man hele tida må fokusere på. Jeg husker at representanten Sponheim, da han var næringsminister, også hadde fokus på dette med skjemavelde, som en av de viktige sakene. Sjøl om det ble gjort en betydelig innsats da, viste det seg etterpå at man ikke kom langt nok. Det samme tror jeg at jeg må si om denne regjeringa. Man har fokus på å få redusert det. Det er klart at det ikke er noe mål i seg sjøl at det skal være byråkratisk, og at det skal være mye skjema. Målet må være at det skal være så lite som overhodet mulig, men det sier seg sjøl at hvis et samfunn skal fungere, må det være noe av det. Det kan ikke være null. Jeg skal være enig med representanten Kongshaug i at dette må man hele tida ha fokus på, for stadig å bli dyktigere på det, slik at det blir så lettvinnt som mulig for næringsdrivende.

Når jeg møter næringslivet, klager de lite på skatten. Det er to ting som de ber meg spesielt om. Det ene er at du må sørge for at vi har tilgang på arbeidskraft. Og det andre er at det må være mer forutsigbarhet i alt sammen, og gjerne at det skal være enklere å rapportere til staten.

Torbjørn Hansen (H) [11:04:48]: Representanten Ryan snakket om små og mellomstore bedrifter. Det er et engasjement som jeg deler fullt ut. Men det er klart at disse såkornfondordningene, som er rettet mot små og mellomstore bedrifter, treffer bare en bitte liten andel av bedriftene. Jeg tror vi snakker om kanskje bare 1 pst. av de små og mellomstore bedriftene. Så såkornfondordningen er ingen stor ordning for innovasjon i små og mellomstore bedrifter. Derimot er SkatteFUNN-ordningen en ganske bred ordning som er tilgjengelig for alle og ubyråkratisk og enkel. Men den har jo Regjeringen valgt å svekke, og

det synes jeg er litt underlig i forhold til interessen for små og mellomstore bedrifter.

Det er også slik at økningen av formuesskatt og økningen av arveavgift ved generasjonsskifte tar ut mye penger fra små og mellomstore familiebedrifter. Ser ikke representanten Ryan at Regjeringens faktiske politikk har en ganske skarp brodd mot innovasjon i disse små og mellomstore bedriftene som han snakket så varmt om i sted?

Inge Ryan (SV) [11:05:47]: Jeg mener at denne regjeringa fører en veldig aktiv næringspolitikk mot bedriftene. Vi kan godt diskutere hva som er de rette innretningene til enhver tid, men på skattesida mener jeg at bedrifter skal bidra vesentlig til samfunnet, og det gjør de også. Jeg opplever veldig lite klaging og sutring fra bedriftene på at man betaler for mye skatt. Så ser bedriftene at man får tilbake i form av kvalifisert arbeidskraft, som man er veldig opptatt av. Det er kanskje viktigste ressursen en bedrift har, og vi må sørge for et utdanningssystem som gjør at man til enhver tid har kvalifisert arbeidskraft.

Så er staten kjempeviktig, ikke minst i slike downperioder som er nå, at vi har ordninger og systemer og har permitteringsregler som er forbedret, slik at vi også kan være en medspiller når bedrifter sliter, og også en medspiller når man skal gjøre store investeringer. Da har vi virkemiddelapparatet som kan bidra. Så jeg deler ikke Torbjørn Hansens syn at vi har svekket bedriftenes muligheter til å utvikle seg. Jeg synes faktisk vi gjør en god jobb, og vi har mange typer ordninger som bedrifter kan benytte seg av.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [11:07:12]: Denne stortingsmeldinga gjev ei grei oversikt over kor viktig innovasjon er for å få til berekraftig verdiskaping i norsk økonomi. Kristeleg Folkeparti er fornøgd med at den nordiske modellen er framheva som eit viktig grunnlag for innovasjon ved at arbeidstakarar, arbeidsgjevarar og myndigheiter ser ein felles gevinst i at det vert gjennomført omstillingar og fornying i bedriftene.

Men ord og gode intensjonar er ikkje nok. Kristeleg Folkeparti meiner at meldinga burde ha vore rikare på handling. I desse finanskrisetider er det viktigare enn nokon gong å treffa tiltak for å styrkja overlevingsevna til norske bedrifter og norske arbeidsplassar. Det verkar som om Regjeringa er fornøgd med å varsle nye meldingar og utgreiingar, i staden for å setja ut i livet tiltak for å betra norsk innovasjon. Forskningsrådet seier f.eks. i høyringsinnspel til næringskomiteen 12. februar i år at meldinga er svak på konkrete tiltak, og at ein saknar fleire konkrete tiltak, ikkje minst i lys av finanskrisa. Og for eigen del vil eg leggja til at ein kunne ha vore mykje tydelegare på at den brukarstyrte ordninga skal auka monaleg.

Finanskrisa er tid for skikkeleg satsing på forskning, utvikling og innovasjon. Rammevilkåra for norsk næringsliv kan så absolutt gjerast betre. På utdanningsstadiet er det altfor lite midlar tilgjengeleg for å få til ein skikkeleg FoU-innsats. På gründerstadiet er det for liten tilgang på

kapital, samtidig som skatte- og avgiftsregimet er høgt og skjemaveldet er stort. For etablerte bedrifter er tilgangen på risikokapital liten, og incentiva for å satsa på forskning og innovasjon er små.

Regjeringa valde å stramma inn på SkatteFUNN-ordninga, sjølv om alle undersøkingar viste at denne ordninga fungerte godt for å få løyst ut meir privat kapital til forskning. Høringsrunden til meldinga viste med all tydelegheit at det her trengst å ta nye grep: SkatteFUNN må rett og slett gjerast betre. Det er tragisk at denne populære, ubyråkratiske og treffsikre ordninga står i fare for å verta øydelagd som ei følgje av Finansdepartementet sitt nesten maniske kontrollbehov.

Innovasjon skjer i bedriftene. Majoriteten av norske bedrifter er små, og dei er familieeigde. For at ei bedrift skal kunne driva innovasjon og utvikling, må meir at verdiane verta igjen i bedrifta. Regjeringa burde lagt kjepphestar og retorikk til side og fjerna formuesskatten på arbeidande kapital. Det er jo slik at denne skatten må betalast, uavhengig av kva botnlinja viser. Dette ville vore eit godt grep i ei krisetid.

Eg innrømmer gjerne at me i Kristeleg Folkeparti er veldig skuffa over at Regjeringa heller ikkje ved dette høvet viser noko teikn til å villa fjerna arveavgifta ved generasjonsskifte i familiebedrifter. Over 99 pst. av bedriftene er små eller mellomstore. Halvparten er familieeigde. Dette er jo sjølve ryggraden i norsk næringsliv. Vel 40 000 bedrifter står framfor generasjonsskifte dei neste ti åra. Det trengst ingen ytterlegare argumentasjon for at fjerning av arveavgifta ved generasjonsskifte i familiebedrifter, etter den modellen som me i Kristeleg Folkeparti har harpa på til det keisame, ville vera eit glitrande tiltak for å styrkja overleving og innovasjon i norsk næringsliv.

Kristeleg Folkeparti vil ha ein strategi for å forenkla bedriftene sin kvardag og redusera talet på offentlege rapporteringsskjema. Me vil avvikla revisorplikta for små føretak, i tråd med anbefalinga til mindretalet i utvalet i NOU 2008:12. Og me vil ha ein gjennomgang av norsk aksjelovgjeving, spesielt med sikte på moglege forenklingar for små aksjeselskap. I dette må det òg inngå ei vurdering av om aksjekapitalkravet i norsk aksjelovgjeving bør erstattast med andre former for kreditorvern, i tillegg til at Altinn må styrkjast og vidareutviklast. Kva med å redusera støtta til dei etatane som ikkje vil bruka Altinn?

Me saknar òg nye landsdekkjande såkornfond som kan stilla kapital til rådighet for bedrifter som er på idéstadiet. Kristeleg Folkeparti meiner at Regjeringa bør greie ut ei såkorninvestering og fremma ei sak om dette for Stortinget. Me meiner òg at fond-i-fond-løysingar, som Argentum sin fondsinvesteringar, må vidareutviklast. SIVA sin viktige – ja, uvurderlege – funksjon i arbeidet med innovasjon og bedriftsutvikling burde vore vektlagd endå tydelegare. SIVA sine næringshagar treng å få styrkt tilgangen til kapital, fordi dei, både på kort og på lang sikt, kan medverka til å redusera konsekvensane av finanskrisa, spesielt i distrikta.

Til slutt: Fleire av dei tiltaka som vart avtalde i klimaforliket, er ikkje følgde opp av Regjeringa. Medan utsleppa aukar, nøler Regjeringa med å følgja opp viktige kli-

matiltak som det er brei semje om i Stortinget. Det verkar som om ting er sett på vent. Dessverre sviktar dei raudgrøne i klimakampen. Noreg går med det glipp av nye moglegheiter, nye bedrifter og nye, grøne jobbar.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Arne L. Haugen (A) [11:12:32]: Etter å ha hørt Sørfonns innlegg forstår jeg at han opplever situasjonen i norsk næringsliv som veldig trist. Men Kristelig Folkeparti, som de andre opposisjonspartiene, er kritisk til det de kaller manglende satsing på forenkling, til tross for at Regjeringen har laget en handlingsplan med 120 tiltak. Vi satsar på AltInn og IKT-løsninger. Vi skjeler til EUs «Small Business Act». Og vi vurderer hvilken nytte småbedrifter har ved innføring av nytt regelverk. Jeg føler at vi gjør det opposisjonen peker på at vi skal gjøre. Utover de generelle formuleringene i innlegget, kan Sørfonn være konkret på hvilke tiltak som savnes?

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [11:13:27]: Eg har berre eitt minutt på svarreplikken, så det kan verta litt lita tid til det. Men for å svara generelt, eg forstod at det først og fremst var dette med forenkling spørjaren gjekk inn på, innrømmer eg gjerne at Regjeringa har – tydelegvis – ein sterk vilje, men evna er dessverre noko svakare. Slik er det i mange samanhengar.

Og for å vera konkret: Skjemaveldet aukar. Ein del grep er lagde til fleire departement. Eg skal ta eit heilt konkret tilfelle som regjeringspartia kan få lov til å vera med på å retta opp: Rekneskapslovgjevinga ligg i Finansdepartementet. Selskapslovgjevinga ligg i Justisdepartementet. Mange av dei tiltaka som er viktige for bedriftene, er spreidde i mange departement. Me føreslår at dei vert samla i eitt departement. Ikkje minst små bedrifter treng det.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:14:53]: St.meld. nr. 7, om et nyskapende og bærekraftig Norge, er et viktig dokument om et viktig tema. Men det er mer enn det. Dette er den første stortingsmeldinga om fenomenet og samfunnskraften innovasjon. Men sjøl det innovative bygger på og må bygge på det opplagte, nemlig det skapende samfunn. Skapende mennesker og skapende bedrifter er hjørnesteiner i den innovative, kreative og drivende samfunnsutviklinga.

I meldinga legges til grunn en brei definisjon av dagens nøkkelord: Innovasjon, heter det, kan defineres som «en ny vare, en ny tjeneste, en ny produksjonsprosess, anvendelse eller organisasjonsform som er lansert i markedet eller tatt i bruk i produksjonen for å skape økonomiske verdier».

I tillegg kan en skille mellom gradvise innovasjoner og mer radikale innovasjoner. Radikale innovasjoner innebærer å skape kvalitativt nye produkter, prosesser, innretninger eller tenkesett, dvs. noe som ikke har eksistert før enten teknologisk eller på andre områder.

Jeg har tenkt å knytte tre kommentarer til temaet:

For det første sentrum–periferi-dimensjonen. I framtida er det avgjørende at innovasjonspolitikken har en tydelig geografisk profil. Satsinga må ikke minst legge til rette for nyskaping, breie og dype kompetansemarkeder – også utenfor Oslo-regionen, statsråd! Her er det på sin plass å vise til professorene Victor Norman og Karen Hele- ne Ulltveit-Moe, som i Samfunnsøkonomen nr. 6 av 2008 skriver:

«Globaliseringen har samtidig ført til en ensidig opphopning av ny kunnskapsintensiv virksomhet i Oslofjord-området – en utvikling som i det lange løp kan føre til en økonomisk kostbar, sosialt uheldig og politisk farlig todeling av landet.»

Sterke ord: «politisk farlig todeling». Men vurderingene deres er basert på harde fakta. Sysselsettingen i kunnskapsintensive næringer er relativt sett høyest i Oslo og Akershus, mens alle de andre landsdelene ligger under gjennomsnittet og relativt sett taper overfor hovedstadsregionen. Senterpartiet mener at denne nye norske økonomiske geografien bør føre til en ny diskusjon av sentrum–periferi-dimensjonen i norsk politikk. I det innovative kunnskapssamfunnet er sentrum tydeligere enn før avgrenset til hovedstadsområdet, mens både by og land i de andre fylkene klarer seg enn før utgjør periferien.

Det er også et offentlig politisk ansvar å legge til rette for en annen utvikling, en mer balansert utvikling mellom sentrum og periferi. Ikke minst gjelder dette tiltak som støtter opp under innovasjon og kunnskapsdrevne næringsutvikling nettopp i periferien.

For det andre: politisk innovasjon. Ta en lastebil eller datamaskin produsert i 2009 og sammenlign dem med tilsvarende maskiner fra f.eks. 1970. Med det blotte øyet er det tydelig å se spor etter nye oppfinnelser, nye tanker, nye løsninger. Ideelt sett bør politikk også være preget og merket av innovasjon. Bedre politikk, bedre løsninger i tråd med tid og tilhøve, som det heter i fjellova. Ofte er politisk innovasjon derimot mindre synlig, vanskeligere å måle. Ikke minst vil og bør det være delte meninger om hva som kjennetegner innovasjon på dette feltet. Det hører på sett og vis til politikkenes natur. Men dette gjelder. Det står fast. Som politikere har vi et ansvar for å medvirke til stadig bedre beslutninger om rammevilkår, infrastruktur og spilleregler, som i sin tur hjelper mennesker til å være skapende og bistår bedrifter i deres innovasjonsarbeid. Da må politikken ikke minst være kjennetegnet av mot, evne til lederskap og vilje til satsing.

Dette er det spor etter og uttrykk for i Soria Moria-erklæringa. Der blir det slått fast at det skal utvikles nasjonale strategier på fem næringsområder hvor Norge har kompetanse eller særlige fortrinn: maritim sektor, reiseliv, energi, miljø og marin sektor.

Regjeringa vil også legge særlig vekt på innovasjon i tjenestenæringene og i nordområdene. Dette gjelder spesielle næringer, og det gjelder generelt om disse. I hverdagen støtter vi likevel på enkeltsaker med egne utfordringer. Når det gjelder biodiesel, har vi store muligheter for å produsere i Norge annengenerasjons biodrivstoff basert på tømmer istedenfor mat. Her ligger det store mulighe-

ter dersom vi har tilstrekkelig politisk vilje og kraft og de nødvendige finansieringsinstrumenter.

La meg runde av med det tredje: tanker om samspillet mellom det internasjonale og det nasjonale. Aasmund Olavsson Vinje skrev omkring dette forholdet mellom verdensvit og den nasjonale vit og hvordan disse prosessene går. Slik er det også med innovasjon. Brorparten av oppfinnelsene skjer i utlandet der folk flest bor. Det overrisler mulighetene for oss. Her har vi muligheter til det gode samspillet mellom den internasjonale og den nasjonale kunst, kultur og innovasjon: Hvordan en kan få det formidlet fra utlandet til norske forhold, og tilsvarende hvordan norske oppfinnere kan virke positivt inn i den internasjonale innovasjonsprosessen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [11:20:13]: Representanten Per Olaf Lundteigen har i sin politiske karriere vært en av de fremste motstandere av marked og konkurranse. Her er det åpenbart at Lundteigen tar feil, fordi det er de økonomier og de land som er internasjonalt orientert, som er markedsorientert og hvor det er god konkurranse, som også er de mest innovative.

Lundteigen har også tilknytning til landbruksnæringen. Landbruksnæringen er en svært lukket næring, og en næring hvor det er lite konkurranse og lite innovasjon. Ser ikke Lundteigen nå at mer konkurranse også i landbruket vil kunne føre til at landbruket kan bli en mer innovativ næring, på lik linje med andre konkurranseutsatte næringer?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:21:18]: Spørsmålet bygger på feil fakta. Representanten Lundteigen har aldri vært mot marked. Senterpartiet har aldri vært mot marked. Representanten Lundteigen har aldri vært mot konkurranse. Senterpartiet har aldri vært mot konkurranse. Det vi har vært mot og er mot, er en økonomisk politikk som gir et frislepp av økonomiske krefter slik at vi får en grådighet og en samfunnsutvikling som går utover alt som kan kalles etisk og moralsk anstendig. Det ser vi heldigvis nå en betydelig endring på – takk og pris!

Punkt 2: På konkurranseområdet er det slik at det ikke bare er i spillet Monopol at det utvikler seg monopolten- denser. Dersom vi ikke har sterk samfunnsregulering av konkurransen, får vi monopoler. Det er grunnen til at Senterpartiet vil regulere markedene – takk og pris på også det punkt!

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [11:22:28]: Små og mellomstore bedrifter er sjølve ryggrada i norsk næringsliv. I løpet av dei neste ti åra vil over 40 000 familiebedrifter stå framfor eit generasjonsskifte, og det veit me er ein skikkeleg økonomisk kneik for mange bedrifter. Eg går ut ifrå at representanten Lundteigen kjenner til Kristeleg Folkeparti sin modell for fritak for arveavgift ved generasjonsskifte i familiebedrifter, ein modell som både treffer dei som ein vil hjelpa, og sikrar mot misbruk av ordninga. Då vert mitt spørsmål ganske enkelt: Er dette ein modell som

fell i smak hos Senterpartiet, og vil Senterpartiet på sikt medverka til ei realisering av denne glitrande modellen?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:23:26]: Det er en modell som absolutt faller i smak hos Senterpartiet. Det er en modell som fikk oppslutning på vårt landsmøte. Det er en modell som vi kommer til å arbeide videre med i den kommende perioden. Hvorfor? Jo, fordi den bygger på at dersom man skal få fritak eller delvis fritak for arveavgift, så må man inngå en forpliktelse overfor storsamfunnet, en forpliktelse overfor fellesskapet. Man yter altså noe og kan få noe. Det man skal yte, er at man viderefører virksomheten til beste for både de ansatte, lokalsamfunnet og det samfunnet som en er en del av.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [11:24:06]: Representanten Lundteigen benyttet seg av et gammelt knep – å ikke svare på de spørsmålene som ble stilt. Jeg stilte spørsmål om Lundteigen ikke ser at det er i den mest konkurranseutsatte og den mer internasjonalt rettede økonomien vi ser mest innovasjonskraft. Mitt andre spørsmål gjaldt det norske landbruket, som er en lukket næring, både for nye personer og for ny kapital. Ser ikke Lundteigen at også landbruket ville bli en mer innovativ næring dersom det hadde blitt utsatt for mer konkurranse?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:24:53]: Det var ikke forsøk på noe knep fra min side. Det var et behov for å få fakta på bordet når representanten Asmyhr starter sitt innlegg med og legger til grunn i sitt innlegg noe som er fundamentalt feil.

Tilbake til saken: konkurransekraft og innovasjon. Jeg er helt enig i at internasjonalt konkurranseutsatte bedrifter lever i et miljø som er av de ytterst krevende når det gjelder hele tida å endre seg. Jeg skal være den første til å si at norsk jordbruk trenger flere mennesker, trenger flere drivkrefter, for å utvikle seg i retning av det som er nødvendig for framtida. Det innebærer for jordbruket som for enhver annen næring at skal vi ta de tre internasjonale krisene som vi nå står overfor, må en endre seg, ikke minst i sin produksjonsmåte. Det er en diskusjon som jeg gleder meg til å føre videre med Fremskrittspartiet. Problemet er bare at Fremskrittspartiets politikk river det økonomiske grunnlaget vekk for at den enkelte jordbruker kan gjennomføre den innovasjonen.

Presidenten: Replikskordskiftet er over.

Leif Helge Kongshaug (V) [11:26:09]: Først en takk til saksordføreren for godt utført arbeid med meldingen.

Jeg ønsker å starte med å sitere fra innledningen til den stortingsmeldingen vi nå behandler. Der står det:

«I disse tider er det store utfordringer i de internasjonale finansmarkedene som påvirker norsk næringsliv. Denne meldingen handler ikke om vår politikk for å møte disse akutte utfordringene. Særlig i urolige tider er det viktig å tenke framover.»

For Venstre er det å tenke framover noe som er viktig både i gode og i dårlige tider. For de fleste av framti-

dens arbeidsplasser er ennå ikke skapt, og vi som politikere setter rammene for hvordan vi vil at samfunnet skal utvikle seg. Skal Norge i framtiden klare å yte de samme velferdstjenestene som i dag, er det helt nødvendig at vi satser på utdanning, på forskning, på innovasjon og på å utvikle mer effektive måter å drive offentlig sektor på. Så langt har Regjeringen ikke klart å innfri på disse punktene.

Venstre er glad for at Stortinget har fått en stortingsmelding om innovasjon. Regjeringen har tatt en helomvending og sier at de nå bryr seg om gründere, bryr seg om småbedrifter, næringsrettet forskning og fornying av offentlig sektor. Det store spørsmålet blir om Regjeringen faktisk er handlekraftig og villig til å gjennomføre det den har skissert i denne meldingen.

Regjeringen har satt seg som mål å fornye Norge. Venstre deler Regjeringens visjoner, men etter vårt syn evner dessverre ikke Regjeringen å følge opp med praktisk politikk. Da blir det heller ingen drivkrefter når det gjelder innovasjon.

I snart fire år har Venstre sett at den rød-grønne regjeringen har sittet med hendene i fanget når det kommer til innovasjon i næringsliv og offentlig sektor. Der den forrige regjeringen tok grep og satset på forenkling, småbedrifter, forskning og gründere, har denne regjeringen brukt de siste fire årene på å innse at denne satsingen er en nøkkel for å beholde våre velferdsordninger og skape et grønnere Norge.

Selv om Regjeringen kan se ut til å ha «sett lyset», foreslår ikke Regjeringen konkrete tiltak som umiddelbart kan styrke innovasjonsevnen til næringslivet og institusjoner, slik at man i de vanskelige tidene vi er inne i, kan bruke ressursene til å omstille næringslivet for å sikre velferdsordningene og ta viktige klimagrep. Regjeringen burde komme med konkrete tiltak med det formål å investere i klimateknologi, klima-gründere og miljøvennlig omstilling av eksisterende næringsliv.

Skal vi klare å øke innovasjonsevnen, må vi styrke satsingen på forskning generelt og næringsrettet forskning spesielt. Vi må minske skjemaveldet, og bedriftene må få bedre skatte- og avgiftsbetingelser i tillegg til bedre tilgang på risikokapital. Regjeringen innfrir ikke på disse områdene.

Venstre vil ikke lage nye store, statlige konstruksjoner som investeringsfond eller investeringsbanker, men enkle, ubyråkratiske ordninger som belønner dem som tør satse, og som lykkes. Mye av nyskapingen som drives i dag, skjer innenfor etablert næringsliv. Mange gode ideer blir imidlertid aldri realisert. Det vil Venstre endre ved å innføre skattestimuli til bedrifter som driver aktiv knopp-skyting, etter modell av SkatteFUNN-ordningen. Venstre vil sikre bedre tilgang til risikovillig kapital for gründere gjennom det offentlige virkemiddelapparatet og gjennom skattestimulans for private investorer.

Venstre mener ulike virkemidler og offentlige støtteordninger med til dels lite innbyrdes sammenheng og uoversiktlige koblinger bidrar til å hemme verdifull nyskaping. Det er en fare for at kompleksiteten i virkemiddelapparatet bidrar til å skape uhensiktsmessig sterke bindinger mellom virkemiddelapparatet og den enkelte gründer og

belønne dem som er flinke til å orientere seg i støtteapparatet, snarere enn dem som har de beste ideene. Venstre har derfor fremmet forslag om å foreta en samlet gjennomgang av Innovasjon Norge og andre deler av det offentlige virkemiddelapparatet, med sikte på betydelige forenklinger og forbedringer. Dette forslaget vil heller ikke få støtte fra regjeringspartiene.

Til tross for de historisk gode tidene vi har opplevd i Norge de siste årene, har Regjeringen unnlatt å investere for fremtiden. Den forrige regjeringen måtte forholde seg til betydelig mindre økonomiske rammer, men den klarte likevel å satse på forskning og høyere utdanning.

Det blir for liten tid til å komme inn på den store utfordringen som ligger i innovativt arbeid i offentlig sektor med tanke på fornying og modernisering. Men det er et kjempearbeid, som alle partier bør være opptatt av.

Til slutt: Det er skjedd en liten inkurie ved at Venstre ikke er medforlagsstiller til forslag nr. 15, om avvikling av revisorplikten for små foretak. Det er jo for sent å være medforlagsstiller, men jeg vil bare gi til kjenne at Venstre vil støtte det forslaget under voteringen.

A n d e r s A n u n d s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det er notert.
Det blir replikkordskifte.

Gunvor Eldegard (A) [11:31:54]: Venstre seier i innstillinga at dei er bekymra for tilgangen på risikokapital til næringslivet. På gründersida er det for liten tilgang til kapital, og for etablerte bedrifter er tilgangen på risikokapital for liten. Det kan vi lesa at Venstre meiner. Men då me hadde forslag om det statlege investeringssselskapet Investinor, stemde faktisk Venstre imot. Eg meiner at det er ikkje så veldig lett å få tak i kva Venstre eigentleg vil. For i innstillinga kan me òg lesa:

«Dette medlem vil ikke lage nye store statlige konstruksjoner som investeringsfond eller investeringsbanken» osv.

Men i sitt alternative statsbudsjett tok Venstre nettopp til orde for å etablere eit nytt statleg investeringssselskap, Klimatek. Spørsmålet mitt vert da: Er Venstre bekymra for tilgangen på kapital eller ikkje, og vil Venstre ha statlege investeringsordningar for næringslivet eller ikkje?

Leif Helge Kongshaug (V) [11:32:58]: Det er helt tydelig her at representanten Eldegard ikke har oppfattet Venstres budskap. Det går på at ja, vi skal ha statlige investeringer på områder som det er naturlig at staten går inn på, men det er viktig også å stimulere til private investeringer, f.eks. gjennom det forslaget som Venstre har om Klimatek, et investeringsfond der private blir skattestimulert når de går inn og satser på klimateknologi i samarbeid med staten. Det er en god konstruksjon, som historien viser har gitt gode resultater. Vi bor i et land med en fantastisk mulighet til å gå inn i fremtiden med å ta utfordringer rundt klimaet på alvor, men det skjer ingenting, i hvert fall svært lite, på det området. Det vil Venstre ta

tak i, og foreslår derfor et klimafond som gir skattestimuli, slik at bedrifter kan gå inn og investere i fremtiden.

Steinar Gullvåg (A) [11:34:10]: Vi er jo etter hvert blitt vant med at Venstre lengter tilbake til den forrige regjeringen og ved enhver anledning nær sagt understreker den forrige regjeringens fortreffelighet i alle sammenhenger. Men jeg vet ikke om representanten Kongshaug kan bidra til å friske opp vår felles hukommelse litt. For hva var det den forrige regjeringen egentlig gjorde som var så storartet, og som har betydd så store framskritt for norsk innovasjonsvirksomhet? Nå har jo disse bedriftene i noen år hatt en gullalder, samlet opp store verdier, og vi skal vokte oss vel for å overta det ansvaret som bedriftene har for å sørge for sin egen framtid. Men hva er årsaken, tror representanten Kongshaug, til at bedriftene ikke har satt av nok av den store verdiskapingen til å sørge for et stort, epokegjørende framskritt for norsk innovasjonsskaping?

Leif Helge Kongshaug (V) [11:35:26]: Den forrige regjering gjorde et meget godt arbeid når det gjaldt å legge til rette grunnlaget for innovasjon i dette landet, det være seg stimulering ved SkatteFUNN-ordningen – og nå ser du jo også at Venstre har forslag når det gjelder KapitalFUNN etter samme lest – eller arbeid for å redusere skjemavel-det, og ikke minst gjaldt det skattepolitikken som ble ført av den forrige regjeringen, som var en dynamisk skattepolitikk som har ført til at dagens regjering har 260 milliarder kr mer i skatteinntekter enn det var i 2005. Det er en fantastisk situasjon, som den forrige regjeringen la grunnlag for gjennom skattepolitikken. Så jeg har ikke noen problemer med å framheve gode eksempler på hva den forrige regjeringen gjorde. Det som irriterer meg mer i dagens situasjon, er at den rød-grønne regjeringen har flertall, men det er fortsatt den forrige regjeringen som har skylda for det som ikke går så bra.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [11:36:45]: Det kan oppfattast som eit angrep frå Arbeidarpartiet på Venstre i denne saka, i og med at tre frå Arbeidarpartiet tek replikk på Venstre. Men representanten Kongshaug burde føle at han blir gjort ære på!

For det første vil eg takke for rosen som representanten Kongshaug gav til meg som saksordførar. Det er bestandig hyggjeleg å høyre. Men som resten av opposisjonen seier òg representanten Kongshaug at det er store svakheiter og manglar, og nemner bl.a. forskingsområdet. Forskingsrådet er atskilleg meir positive enn dei er negative. Dei er positive til det me gjer på patentar, på offentleg sektor, på forskning generelt, nærings-ph.d., SkatteFUNN, miljøteknologi osv. Dei fleste vil sjølv sagt ha meir, og manglane som dei har peikt på, har me da fletta inn i innstillinga. Kva meiner Venstre konkret?

Leif Helge Kongshaug (V) [11:37:56]: Først en takk til representanter fra Arbeiderpartiet som tar replikk. Jeg synes det er flott. Det hører med i denne salen at vi har replikkordskifte. Så det takker jeg for.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet, vises det her

til Forskningsrådets uttalelser. Forskningsrådet har listet opp en del positive element i innovasjonsmeldingen, det er riktig. Så har de også listet opp flere punkt som det savnes innsats på. Det er en kritikk fra Forskningsrådet, og da appellerer jeg til regjeringspartiene, som nå har flertall, om å ta den kritikken som en konstruktiv kritikk, og ta tak i disse områdene, f.eks. når det gjelder innovasjonspolitikken på tvers av departementene. La oss ta f.eks. medisin og helse og Næringsdepartementet og en involvering i innovasjon der for å utvikle nye, gode løsninger i et voksende marked.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Statsråd Sylvia Brustad [11:39:20]: La meg først få takke saksordføreren og komiteen for det arbeidet som er nedlagt.

Som det er sagt her, er jo dette den første stortingsmeldinga i Norge om innovasjon. Jeg synes også innstillinga viser at det er brei og stor enighet om innretninga av innovasjonspolitikken. Det er bra for verdiskapinga i Norge at Stortinget gir så brei støtte til hovedlinjene i den meldinga som er lagt på bordet.

Så er jeg noe overrasket over tonen fra enkelte representanter for opposisjonen, f.eks. representanten Hansen, som sa noe i retning av at den aktive næringspolitikken denne regjeringa har, er å svekke næringslivets rammebetingelser. Det er en ganske utrolig påstand i ei tid der virkemiddelapparatet aldri noensinne har hatt så mye penger som det faktisk har nå til å skape nye arbeidsplasser, til å drive innovasjon og til å møte den situasjonen som vi er i. Meg bekjent er de aller fleste i næringslivet, i hvert fall av dem vi møter, og det er mange, fornøyd med det som Regjeringa har foreslått, og som er vedtatt av Stortinget. Derfor må det være bra, og det er i høyeste grad en aktiv politikk.

Verdier må skapes før de kan deles, og for å opprettholde og øke velferden må vi sjølsagt også øke verdiskapinga. Tider som vi nå er inne i, understreker behovet for fornyelse. Når verdier og arbeidsplasser forsvinner, må vi skape nye. Det er alltid viktig, men det er særlig viktig nå.

Det er i hovedsak to kriser det nå snakkes om i alle land: finanskrisa og miljøkrisa – og en kunne også lagt til matvarekrisa. Vi har nå en unik mulighet til å forene det som ligger av utfordringer på finanskrisa og miljøkrisa, for alt kan ikke, og bør ikke, fortsette som før. Vi må skape nye og mer bærekraftige arbeidsplasser. I tillegg har vi andre store utfordringer som krever innovasjon, som flere talere har vært inne på. Globaliseringa, som øker konkurransen i næringslivet, stiller vårt næringsliv overfor større konkurranse enn de noensinne har vært utsatt for. Vi har også det som noen har vært inne på, at balansen mellom dem som trenger omsorg og arbeidsdyktige, endres, og setter vårt velferdssystem under press.

Vi ønsker å bygge vår innovasjonspolitikken på den norske modellen: på rettferdig fordeling, på trygghet og på medvirkning. Da trur jeg at vi også lettere får til nødvendige endringer. Velferdsordningene våre sikrer høy kompetanse, høy yrkesdeltakelse og et sikkerhetsnett ved om-

stilling. Det er et godt grunnlag for innovasjon og ny verdiskaping. Tenk hvilken unik mulighet vi har i Norge, der arbeidstakere, arbeidsgivere og myndigheter ofte sitter sammen, rundt samme bord, og finner fram til løsninger i fellesskap. Det skal vi bruke for det det er verdt, også i den situasjonen vi nå er i, og det gjør vi.

Vi vil også fremme innovasjon i langt større grad i offentlig sektor. Norsk offentlig sektor er, og skal fortsatt være, blant verdens beste. Derfor vil vi bl.a. gjennomgå de incentiver vi har i det offentlige. Vi kommer til å opprette et offentlig utvalg som skal se på innovasjon i omsorgssektoren, og vi vil ikke minst styrke de kliniske enhetene for utprøving av nye legemidler og behandlingsmetoder, som f.eks. Oslo Cancer Cluster. Det er viktig for å kunne gi folk bedre behandling og bedre medisiner og er et kjempegodt eksempel på innovasjon i omsorgssektoren eller i helsesektoren.

Vi tar som kjent også andre grep, og jeg er glad for at det er brei tilslutning til mange av forslagene. Det gjelder bl.a. innenfor entreprenørskap. Vi er avhengige av at det er mange mennesker i Norge som vil starte nye bedrifter, i hele landet. Det er jo en av grunnene til at vi på toppen av det virkemiddelapparatet som vi har, og som nå har masse penger til disposisjon, også har foreslått og fått vedtatt her i Stortinget det nye etableringsstipendet på 150 mill. kr for inneværende år. Det i seg sjøl vil kunne utløse 800 nye bedrifter. Det er et viktig bidrag til arbeidsplasser. Vi skal lage en handlingsplan også på dette området. Vi skal ikke minst satse mer på forskning, på miljøteknologi og også på kommersialisering, det å få til brua fra forskning til å tjene penger på det. Der ligger det også et enormt stort potensial. I dag er det for mange arbeidsplasser som havner i utlandet. Det er ikke noe galt med det i og for seg, men vi må greie å hanke flere av dem tilbake til Norge. Det vi forsker på, må vi også greie å tjene mer penger på i Norge. Derfor er kommersialiseringsbiten veldig viktig, og jeg har merket meg at komiteen også er opptatt av det.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kåre Fostervold (FrP) [11:44:37]: La meg starte med å si at det er bred enighet om de tiltakene som Regjeringa har lagt inn i meldingen, det er bare det at noen av oss ønsker litt mer.

Men hvis det nå er slik at Regjeringa ønsker å satse stort på forskning, utvikling og innovasjon, er det et paradoks at når det gjelder ESAs romfartsprogrammer, har Regjeringa gått inn for å redusere Norges bidrag med ca. 70 mill. euro i forhold til det nivået vi har ligget på hittil. Kunne statsråden forklare hvorfor man i disse tider, da man virkelig trenger det – og dette er virkelig innovative arbeidsplasser og et stort forskningsbidrag – nå har et mye lavere nivå på vårt engasjement innenfor romforskning?

Statsråd Sylvia Brustad [11:45:32]: Når det gjelder romforskningen – som jeg er helt enig med representanten Fostervold i er viktig – ligger Norge fortsatt på et høyt nivå, og en vil også se i nær framtid at vi kommer

til å komme med flere konkrete forslag til hvordan vi skal utvikle det ytterligere.

Ellers bruker vi mye penger på forskning. For inneværende år bruker vi nesten 20 milliarder kr. Bevilgningene til forskning har økt kraftig siden 2005. Det gjelder også for Nærings- og handelsdepartementets område. Det er avgjørende viktig, særlig i den tida vi nå er inne i, at det forskes mye, og at det er nært samspill mellom forskningsinstitusjoner, utdanningsinstitusjoner og næringsliv, slik at vi greier å omstille næringslivet og kommer ut også av denne situasjonen på en mer konkurransedyktig måte enn det som er tilfellet pr. i dag. Så vi bruker mer, og det kommer vi til å fortsette med også framover.

Torbjørn Hansen (H) [11:46:36]: Næringsministeren startet med å henvise til en kommentar fra meg om at Regjeringen har svekket næringslivets rammebetingelser i denne stortingsperioden. Da vil jeg si først at det er jo selvfølgelig ikke næringsministerens skyld, og det er ikke innovasjonsmeldingen, som vi behandler i dag, som er årsaken til det som har skjedd, men det er et faktum at konkurransevnen til norsk næringsliv er blitt svekket hvert eneste år siden 2005. Det viser Næringslivets Hovedorganisasjons konkurransebarometer veldig tydelig. Det handler jo om 11 milliarder kr i skatteøkninger, det handler om en puslete forskningsinnsats, og det handler også om lave prioriteringer på veibygging.

Mitt spørsmål går på et forslag i forbindelse med innovasjonsmeldingen, for det er lite nye tiltak i innovasjonsmeldingen. Men opposisjonen har sett litt på hva som foregår i andre land, og der har man en fradragsordning for såkorninvesteringer som privatpersoner gjør. Det er jo et bredt tiltak, på lik linje med SkatteFUNN-ordningen, som kunne gitt mye god kapitaltilgang for små og mellomstore bedrifter. Hva er årsaken til at Regjeringen ikke engang vil utrede en slik ordning i Norge?

Statsråd Sylvia Brustad [11:47:39]: Jeg må bare si til representanten Torbjørn Hansen, når han sier at vi gjør for lite: La oss ta samferdsel. Det er et interessant område. Det er et område hvor denne Regjeringa for det første overoppfylte den nasjonale transportplanen, som den første regjering i Norge, meg bekjent. Så har vi levert et forslag til en ny nasjonal transportplan som peker framover, og den er historiens beste, meg bekjent. Det er sjølsagt – og det tror jeg vi er enige om – kjempeviktig også for at næringslivet skal gå enda bedre.

Men det da å hevde at vi ikke gjør noe, faller med respekt å melde litt på steingrunn. Det gjelder også i forhold til virkemiddelapparatet – Investinor, som Høyre var imot, Argentum har vi fylt opp, Innovasjon Norge, GIEK og Eksportfinans. Uansett hvor mange ganger Høyre liker å gjenta at det ikke skjer noe, er det faktisk slik at de dette gjelder, er ganske fornøyd med det vi har lagt fram. De snakker om de ordninger vi har lagt fram, og ikke om det som Høyre prater mest om.

Så er vi sjølsagt alltid åpne for å se på om det er ting som kan gjøres enda bedre, for det er ikke slik at alt er

vedtatt én gang for alle. Der har vi også gjerne dialog med Hansen, men på et riktig grunnlag.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [11:48:55]: Forenkling av næringslivet sitt møte med byråkratiet er viktig, og spesielt for små og mellomstore bedrifter, der eigar og leiar er travelt oppteken både med å sikra bedrifta og arbeidsplassane og å ta seg av kundane sine, og det vert lita tid til å leita i ein byråkratisk labyrint.

Altinn er ein god reiskap og ei god retning, men me må innrømme at mykje står framleis igjen. Eg registrerer at næringslivet ikkje alltid er like fornøgd med samarbeidet med Regjeringa i forenklingarbeidet. Det er kome ein del signal på det. Så mitt spørsmål er: Vil statsråden styrkje samarbeidet med næringslivet når det gjeld dette viktige temaet? Og vil ho vidareutvikla Altinn og eventuelt gå så drastisk og resolutt til verks at ho sørgjer for redusert støtte til etatar som ikkje vil gjera bruk av Altinn?

Statsråd Sylvia Brustad [11:49:51]: Vi har veldig tett kontakt med næringslivet og deres organisasjoner. Det gjelder sjølsagt også i forbindelse med forenklingarbeidet. Men jeg kommer til å styrke det i og med det nye rådet for små og mellomstore bedrifter, for jeg er enig med representanten Sørfonn i at utfordringene er størst når det gjelder å hindre at de bruker for mye tid på skjemaer som er unødvendige. De bør heller bruke tida på det de skal. Så det kommer til å bli ytterligere forsterket gjennom opprettelsen av det nye rådet.

Så er vi sjølsagt ikke i mål. Det mener jeg er helt opplagt. Men jeg mener allikevel at det er et framskritt at sjølangivelsen nå er forhåndsutfylt. Det har vi fått mange positive tilbakemeldinger på, også fra næringslivet. Jeg mener også at det er et viktig framskritt at vi nå hele tida utvikler Altinn vidare. Det er noe av det næringslivet peker på som et viktig redskap for forenkling. Det er blitt mye bedre, men vi er ikke i mål. Vi må sørge for, som representanten antyder, at vi får enda flere etatar inn der, at det blir enda enklere å finne fram, slik at en ikke bruker mye tid, men kan trykke på en knapp eller to eller tre, og så komme dit en skal. Det er målet, og det er derfor vi også nå har gått i gang med en ny kontrakt for å utvikle det vidare. Og vi skal mye vidare med det.

Leif Helge Kongshaug (V) [11:51:09]: Innovasjon er viktig i det private næringsliv – det er vi enige om – men det er også svært viktig i offentlig sektor. Her ligger det en stor utfordring når det gjelder bedre samordning også mellom departementene.

Et eksempel som jeg som snarest var inne på i replikkordskiftet etter mitt innlegg, er innenfor helsesektoren. Her trengs det en større samordning av politikken for medisin, helse og næring – altså mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet. Deler statsråden innspillet fra Forskningsrådet og Venstres synspunkt når det gjelder potensialet for utvikling av nye innovative tjenester og produkter i helse- og omsorgssektoren i samspill mellom private aktører og offentlige institusjoner gjennom god innovasjon?

Statsråd Sylvia Brustad [11:52:03]: Ja, jeg mener det er et stort potensial i helse- og omsorgssektoren for innovasjon for å skape flere arbeidsplasser. Og jeg mener jo, med litt erfaring etter å ha hatt ansvar for helsevesenet og omsorgssektoren, at det foregår kjempemye spennende innovasjon der, men som kanskje ikke er så lett å få registrert. Det foregår masse bra forskning innenfor mange områder, Oslo Cancer Cluster er et eksempel på det. Men en har vært for lite flink til å skape arbeidsplasser. Så det å få til koblinga – jeg har vært i helse før, og nå er jeg i næring – gir en unik mulighet til å få til bedre behandling og bedre medisiner, men også til å gjøre butikk av det, altså tjene penger. Det jeg mener er noe av det viktigste vi nå skal gripe fatt i etter behandlinga av denne innovasjonsmeldinga, er hvilke arenaer og hvilke virkemidler vi skal bruke for å få til kommersialiseringa i samspillet mellom offentlige sektorer og det som dreier seg om å skape arbeidsplasser. Det er mange muligheter. Det tror jeg vi deler. Og jeg garanterer at dette er et område jeg er svært opptatt av.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [11:53:09]: I sitt hovedinnlegg sa statsråden at den globale krisen som vi nå er inne i, vil føre til økt konkurranse. Det er åpenbart en riktig observasjon. Det kommer ikke bare til å bli litt økt konkurranse, det kommer til å bli betydelig økt konkurranse, fordi markedet nå er blitt så mye mindre enn det var før. Det vil føre til at de land og de bedrifter som er de mest innovative, og som er dyktige på å få frem det som markedet etterspør, er de som vil vinne i den store konkurransen.

Hvis vi løfter blikket litt og ser ut i verden, ser vi at enkelte land, gjerne små land, har vært veldig dyktige på innovasjon. Vårt naboland Finland er et slikt land. Hva mener statsråden at vi kan lære av suksesshistoriene til andre land som har vært dyktige på innovasjon, og hvorfor har ikke Regjeringen benyttet den anledningen den har hatt, til å ta denne typen lærdom fra andre land?

Statsråd Sylvia Brustad [11:54:16]: La meg først få si at for et så lite land som vi tross alt er, med en så åpen økonomi mener jeg det er helt åpenbart – som også representanten sier – at konkurransen bare øker. Det vil stille større krav til våre bedrifter for å kunne hevde seg i konkurransen. Det jeg tror er viktig da, er for det første å se på hva vi kan bistå særlig våre små og mellomstore bedrifter med i forhold til utlandet. Det kommer vi tilbake til.

Det andre er at vi må sørge for at vårt næringsliv har god tilgang til de viktigste markedene. Derfor holder vi nå på med å forhandle handelsavtale med Kina, vi er i gang med India – svært store markeder for Norge – og vi skal gå i gang også med Russland. Bare de tre enormt store landene vil være svært viktige for norsk næringsliv. Så skal vi sørge for å bistå våre bedrifter på den måten som de ønsker at vi skal bistå overfor andre land, og gjennom innovasjon sette våre bedrifter bedre i stand til å møte den økte konkurransen som er der, og som jeg er enig i bare kommer til å bli større i tida framover.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Gunvor Eldegard (A) [11:55:42]: I usikre tider, som me er inne i no, er vel det å ha innovative bedrifter viktigare enn nokon gong. Da er det viktig at me har ei regjering som legg til rette for å oppnå innovasjon i samfunnet.

Regjeringa har gjennom krisepakkar satsa på at me skal bruka krisa til å skapa framtidas arbeidsplassar. Difor er det kome eit nytt landsdekkjande etablerarstipend. Difor er rammene til Innovasjon Norge styrkt, slik at det kan gi auka tilgang på lån, garantiar og tilskot. Det opnar for at fleire bedrifter kan få støtte til sine prosjekt. Difor er SkatteFUNN-ordninga utvida og Argentum styrkt med 2 milliardar kr.

I dag behandlar me innovasjonsmeldinga. Det er første gong ei regjering legg fram ei melding om innovasjon. Eg vil takka saksordføraren for vel utført arbeid.

Definisjonen av innovasjon som er brukt i meldinga, er «en ny vare, en ny tjeneste, en ny produksjonsprosess, anvendelse eller organisasjonsform som er lansert i markedet eller tatt i bruk i produksjonen for å skape økonomiske verdier».

Når ein høyrer definisjonen, skjønar ein at innovasjon kan gjerast på mange felt. Meldinga omhandlar eit breitt område som t.d. innovasjon i offentleg sektor, små og mellomstore bedrifter, innovasjon i tenestesektoren, immaterielle rettar og tilgang på arbeidskraft. Eg vil nemna nokre av desse emna.

Innovasjon i tradisjonell industri ser eg som svært viktig. I mange lokalsamfunn er det høg industrikompetanse og viktige miljø for utvikling og innovasjon. Denne kompetansen må nyttast til å skapa både nye innovasjonar og nye produkt.

For ikkje så lenge sidan besøkte eg Hydro sitt teknologisenter i Årdal. Her jobbar dei kvar einaste dag med å forbetra prosessane sine. Det å produsera aluminium med mindre straumforbruk og mindre forureining, er eit føregangsprosjekt her i landet. Det er innovasjon. Her snakkar me om produktutvikling. Og da er det eigentleg ganske lett å forstå omgrepet «innovasjon». Men innovasjon kan òg gjerast rundt eit produkt, som t.d. på levering, på marknadsføring, på service, på prosessar og på organisasjonsstruktur.

Det fører meg over til innovasjon i tenestesektoren. Med den store auken i tenestenæringa er det viktig at me også der har fokuset på innovasjon. Regjeringa har sagt at dei vil ta initiativ til meir systematisk kunnskapsutvikling om tenesteinnovasjonar med sikte på å utvikla effektive og treffsikre verkemiddel. Det er mange bransjar som eg trur kan verta med her, både i opplevingsnæringa, i reiseliv, IKT-bedrifter – f.eks. Finn.no er eit godt eksempel på ei bedrift som jobbar med innovasjon.

Det at Regjeringa skal leggja fram ein strategi for små og mellomstore bedrifter, er spesielt bra med denne meldinga. Svært mange av bedriftene i Noreg er små eller mellomstore. Da er det viktig at me set fokus på kva som kan gjera kvardagen enklare for bedriftene, slik at det vert meir tid til nyskaping og produksjon. Eit viktig tiltak kan f.eks. gjelda patent. Rettane til oppfinningar og innovasjonar er

veldig viktige. Det er viktig å styrkja kompetansen på området, men det som er vel så viktig, er det som Regjeringa skriv i meldinga om tiltak for «bedre rettighetsbeskyttelse». Det er no eingong slik at det er mange små, men likevel gode selskap i landet og mange patent. Utfordringa er at sjølv om desse bedriftene har patent på oppfinningane sine, har dei lita moglegheit til å forsvare desse. Vert ein kopiert av eit større utanlandsk selskap, har patenthavaren ofte ikkje moglegheit til f.eks. å gå til rettssak. Det vil kosta for mykje, og bedriftene har lite å stilla opp med. Så tiltak her vil styrkja både norske bedrifter og innovasjonar.

Kapital er svært viktig, det vil eg eventuelt koma tilbake til i eit seinare innlegg. Eg berre konstaterer at Høgre og Venstre, som var imot Investinor i si tid, har snudd – og det er lov å snu.

Eg ser òg at opposisjonen er einig med oss i dei fleste av merknadene våre – og så kjem dei med forslaga sine. Eg må seia: Her er det ikkje mykje nytt å henta. Det meste er omkampar på gamle saker – ikkje mykje innovasjon.

Eit av forslaga går ut på å avskaffa revisorplikta. Det kan ein sikkert diskutera, men om ein trur at ei bedrift vert meir innovativ av å sleppa revisorplikta, da har ein ikkje skjont kva innovasjon betyr.

Øyvind Korsberg (FrP) [12:01:03]: Statsråden sa bl.a. i sitt innlegg at hun var glad for at det er så bred enighet i innstillingen. Jeg må nesten be statsråden om å lese hele innstillingen, for det er slik at opposisjonen har 15 forslag som ikke blir støttet av de rød-grønne. Så det er en viss enighet, men også en betydelig uenighet, der opposisjonen vil gå lenger enn Regjeringen.

Statsråden skrøv at det aldri har vært så mye penger i det offentlige virkemiddelapparatet. Det er jo helt riktig. Men krisen har vel heller aldri vært større. Så det statsråden burde ha stilt spørsmål om, er om det er nok penger i virkemiddelapparatet, og om man har gjort nok grep. For det er slik, som flere har vært inne på i denne salen – og det kom også fram under høringen – at dette dokumentet er ikke godt nok. Det fanger ikke opp den situasjonen vi står overfor nå, rett og slett fordi det var laget i en helt annen økonomisk tid. Ser man på måten statsbudsjettet har vært behandlet på i denne salen, har det mer eller mindre blitt nullt ut et par ganger etter at det ble vedtatt av Stortinget før jul. Og det er jo rett og slett fordi statsbudsjettet er nødt til å fange opp den situasjonen man er i, men det gjør ikke denne meldingen.

Man kan se på side 45 i meldingen. Der står det:

«Hovedstrategien for å møte den fremtidige etterspørselen etter arbeidskraft, er å mobilisere de innenlandske arbeidskraftressursene.»

Situasjonen er jo faktisk at utfordringen nå er å møte den økende – galopperende – ledigheten. Når 23 bedrifter går konkurs hver eneste dag, forteller det at situasjonen er krevende. Så jeg tror det er viktig at man ser helheten i dette. Jeg er i alle fall glad for at virkemiddelapparatet skal evalueres, men det betyr ikke at man må bli handlingslammet.

«Distriktpolitisk virkemiddel» er et uttrykk som ofte blir brukt i denne salen og andre steder. Det er over 50 næ-

ringshager spredt over hele landet. De er lokalisert i områder uten universitet og høyskole, noe som er krevende. Nå er det også slik at næringshagene ofte utgjør et senter i Distrikts-Norge når det gjelder innovasjon og nyskaping, og ofte har næringshagene en rolle som fødselshjelpere for dem som har en god forretningsidé. Hagene har også et stort idétilfang og god kompetanse på å arbeide med gründere i en tidlig fase.

Det er også slik at et statlig initiativ utløser lokalt og regionalt engasjement når det gjelder eierskapet. Det skaper også lokalt samarbeid, der de private innskyterne deltar i et finansielt nettverk. Man deler på satsing og risiko. Blir det suksess, deler man den, og man vil også få en god kompetanse knyttet til finans og kommersialisering og lønnsomhet.

En av de mange utfordringene en gründer i Distrikts-Norge møter, er mangel på kapital, og spesielt i disse tider. Derfor er det gledelig at det er flere som snakker om å styrke næringshagene og SIVA – Kristelig Folkeparti har vært inne på det, Venstre har vært inne på det, og det gleder meg. Det som imidlertid er skuffende, er at Fremskrittspartiet ikke får støtte for det forslaget vi har kommet med. For det forslaget vi har kommet med, er med på å tette et hull som har oppstått. Det har kommet mange pakker fra Regjeringen som vi i Fremskrittspartiet langt på vei har støttet. Det var bra de kom – de kom selvfølgelig altfor sent, men vi fikk heldigvis Regjeringen til å komme på banen med pakkene. Men det har oppstått et hull som ikke blir dekket opp, og det er det som går på næringshagene og behovene de har der. Så jeg håper at de partiene som verbalt støtter disse tankene i denne sal, også gjør det når vi litt senere i dag skal votere over det forslaget som går på såkornfond.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Steinar Gullvåg (A) [12:06:20]: I meldingen bruker Regjeringen bl.a. Tønsberg-bedriften Scanrope som et eksempel på vellykket omstilling og evne til å fornye seg – og det med rette. Scanrope, som er en av landets aller eldste nålevende industribedrifter, har forstått betydningen av å tilpasse seg nye markeder og ny teknologi. I dag er Scanrope en verdensledende aktør innenfor produksjon av avanserte sjøkabler og kjempemessige ankringskabler. Selvsagt har det også gått i bølger for Scanrope, og alt har ikke vært like enkelt alltid. Men bedriften har hatt finansiell styrke til å møte skiftende tider. Jeg vil tro det gjelder fortsatt, selv om det alltid vil være grenser for eieres tålmodighet.

Den internasjonale finanskrisen har nemlig også slått innover denne bedriften. Ordreserven har skrumpet inn, og brorparten av de ansatte er nå permittert. Sånn sett deler Scanrope skjebne med en rekke andre bedrifter. Spørsmålet alle stiller seg, og som uvegerlig skaper usikkerhet, både hos ledelse og ansatte i disse bedriftene, er hvor lenge eierne kan leve med sviktende lønnsomhet, marked og kredittmuligheter – ikke minst.

Bilindustrien er jo et eksempel på de utfordringene som

vi i dag møter. Vi vet at etterspørselen etter nye biler vil ta seg opp igjen, og vi må forberede oss på at bilindustrien vil komme til å bruke mer aluminium i neste generasjons biler enn i dagens. Aluminium er et framtidsmetall som får stadig flere bruksområder. Derfor vil det være trist om den kompetansen som er bygd opp i denne industrien, og som vi skal bygge videre på når framtidens arbeidsplasser skal skapes, faller bort mens vi venter på at krisen skal gli over. Derfor er broen mellom arbeidsmarkedspolitikken og innovasjonspolitikken så viktig.

Bedriftene har selv ansvaret for å utvikle sine egne muligheter og skape sin egen framtid. Norsk næringsliv har klart å hevde seg i internasjonal konkurranse. Slik må det også være i årene framover. Det er for meg et tankekors at 70 pst. av de bedriftene vi har i dag, sannsynligvis vil være borte om ti år, og at halvparten av de bedriftene som skal brødfø dagens skoleelever, ikke er skapt ennå. Derfor er omstilling en nødvendighet og en del av vår felles hverdag.

Arne L. Haugen (A) [12:09:46]: Innovasjon er alltid viktig, men i en nedgangskonjunktur som nå særlig viktig. Og da er det etter mitt skjønn viktig at innovasjonspolitikken henger sammen med arbeidsmarkedspolitikken. Virkemidlene kan brukes slik at permitteringer kan utnyttes positivt, slik at bedriften står sterkt når oppgangen kommer.

Derfor er det etter min mening også veldig bra at innovasjonsmeldingen kommer nå. Da får vi behandlet den i den mest krevende situasjonen for norsk næringsliv etter krigen. Jeg synes Regjeringen har lagt fram en god melding, og jeg merker meg at den har fått bred tilslutning i komiteen – iallfall oppfattet jeg det slik helt til jeg hørte representanten Korsbergs innlegg i stad.

Det er sagt mye klokt i salen i dag, og jeg skal nøye meg med å knytte noen få kommentarer til bl.a. SIVA. I budsjettinnstillingen i forbindelse med årets statsbudsjett var det en samlet komité som registrerte SIVAs innovasjons- og nettverksaktiviteter, og som uttrykte stor tilfredshet med det samarbeidet som SIVA etablerer med næringshager, kunnskaps- og forskningsparker og industriinkubatorer. Det arbeidet har ikke blitt mindre viktig i månedene som er gått. Jeg viser til at opposisjonen har konstruktive merknader i komitéinnstillingen knyttet til SIVA, noe som tilsier at det er solid støtte bak SIVA som virkemiddelaktør i Norge i dag. Det synes jeg er viktig og positivt. Når SIVA nå skal evalueres, er det viktig at det skjer på en realistisk måte og med bakgrunn i de avklaringer og føringer som Stortinget gav i Innst. S. nr. 30 for 2004–2005. Men først og fremst er det nå viktig at SIVA sikres nødvendige midler slik at de virkelig kan være offensive i den vanskelige perioden vi nå er inne i.

Ellers har jeg lyst til å nevne en næring som ikke har vært begunstiget med myndighetenes velvilje de siste 30 årene. Jeg tenker på mineralnæringen, som til tross for liten oppmerksomhet fra myndighetenes side står for en eksportverdi på 6 milliarder kr. Alt vi omgir oss med av teknologi, kommer fra mineralnæringen. Her har vi spennende og helt sikkert uoppdagede ressurser. Det er nes-

ten utrolig at Fastlands-Norge er det dårligst kartlagte området i Skandinavia. Her er muligheter. Heldigvis har vi nå en regjering som vil noe med mineralnæringen. Nå kommer ny minerallov, og som et ledd i nordområdestrategien setter NGU nå i gang omfattende flykartlegging av ressursene i nord. Det er behov for å bygge kompetanse og ny kapasitet i forvaltning, forskning og innovasjon. Det er utfordringen vi har foran oss på det området.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [12:13:15]: Det blei nemnt her at denne innovasjonsmeldinga ikkje var tilpassa den krisetida vi er inne i no. Nei, det er korrekt, for dette er jo ein unntakstilstand. Svara på utfordringane under finanskrisa ligg i alle dei tiltakspakkene som Regjeringa har lagt fram.

Under arbeidet med meldinga fikk komiteen innspel om at finansieringsordningar for kommersialisering av varer og tenester som har utspring i helse- og omsorgssektoren, blir oppfatta som mangelfulle. Etter komiteens mening må det vurderast betre ordningar som t.d. kan bidra til å føre produkt frå medisinsk forskning og ut på marknaden.

I debatten har det vore etterlyst betre innovasjon i offentleg sektor. I meldinga er det lagt stor vekt på innovasjon i offentleg sektor. Ein sterk og effektiv offentleg sektor som har evne til å fornye seg i takt med endra behov, er svært viktig for å sikre gode tenester landet over. Spesielt innanfor helse- og omsorgssektoren må me finne nye måtar å løyse dei store oppgåvene på.

Det offentlege kjøper inn varer og tenester for nær 300 milliardar kr i året. Det er mykje pengar. Innovasjon innanfor offentleg innkjøp er av stor betydning, både for skattebetalarane og for næringslivet.

Regjeringa har sagt at ho vil styrkje kompetansen på korleis offentlege innkjøp kan føre til meir innovasjon, og korleis det offentlege kan leggje til rette for dette med omsyn til næringslivet. Det er bra. Strategisk bruk av offentlege innkjøp kan stimulere næringslivet til å fokusere meir på innovasjon – og på den måten bidra til å gjere næringslivet vårt meir konkurransedyktig. Det at innkjøpsreglane av enkelte blir oppfatta som lite fleksible, og som at ein har lite handlingsrom til å tenkje nytt når ein skal kjøpe inn ei vare eller ei teneste, er sjølvsaugt uheldig. Det er vel eit døme på at det kan vere behov for meir kompetanse når det gjeld regelverket.

Eg vil presisere at det offentlege gjennom bruk av miljøkrav og må stimulere næringslivet til innovasjon på miljøområdet, såkalla grøne innovasjonar. Dette blir heilt sikkert eit viktig element i den varsla stortingsmeldinga om offentlege innkjøp, som vil kome til Stortinget denne varen.

Til slutt vil eg takke for ein god og konstruktiv debatt. Det har vore ein nyttig debatt, og eg håper at ein gjennom behandlinga av denne innovasjonsmeldinga vil kome fram til gode og konstruktive forslag for norsk næringsliv.

Presidenten: Debatten er ennå ikke omme. Neste taler er representanten Steinar Gullvåg. Han er foreløpig siste inntegnede taler.

Steinar Gullvåg (A) [12:16:47]: Jeg synes ikke vi skal avslutte denne debatten uten at det blir sagt noen velvalgte ord om ungt entreprenørskap, ikke minst fordi det i fjor var en guttegjeng fra Nøtterøy som stakk av gårde med førstepremien i den landsomfattende konkurransen som Ungt Entreprenørskap har for ungdomsbedrifter. De unge gründerne hadde utviklet en slalåmsokk med polstring mot skinnebeinet – en idé som er like enkel som den er genial – som løsning på et problem mange alpinister har erfart, nemlig en slalåmstøvel som gnager mot skinnebeinet. I år setter jeg min lit til en håndballpose fra Sandefjord til vern mot klister på klær og treningsbager – også det en idé unnfanget ut fra erfaring og behov – og med et stort markedspotensial.

I regi av organisasjonen Ungt Entreprenørskap får flere tusen unge mennesker hvert år anledning til å lære entreprenørskap – hvordan en idé kan utvikles og kommersialiseres til en bedrift. Elevene arbeider med virkelige ideer, driver virkelig produksjon, virkelig salg, har virkelige kunder, virkelige penger og virkelige regnskap. Det er en lærdom som kan bli meget god å ha med seg inn i voksenlivet. Kreativiteten er stor. Og det er unektelig interessant å merke seg at hver fjerde elev som er med på Ungt Entreprenørskap, starter egen bedrift før vedkommende er 30 år. Like imponerende er det at fjerdeparten av jentene og tredjepart av guttene blir ledere i norsk næringsliv – om vi skal tro statistikken. Mange fortsetter med den samme virksomhet som de høstet erfaring med i ungdomsbedriften, og det viser seg at to tredjedeler av disse bedriftene lever videre tre år etter at de ble startet.

Ungt entreprenørskap er altså et eventyr i seg selv, og jeg er meget glad for at Regjeringen nå bygger ut denne ordningen og utvider den til også å omfatte både høyskoler og universiteter. Det borger godt for innovasjon i framtida.

Presidenten: Med denne gode hyllest til ungt entreprenørskap er debatten i sak nr. 1 avsluttet.
(Votering, se side 2522)

Sak nr. 2 [12:19:28]

Interpellasjon fra representanten Torbjørn Hansen til nærings- og handelsministeren:

«Den maritime klyngen i Norge står for om lag 100 milliarder kr i omsetning og har om lag 100 000 ansatte. Næringen er hardt rammet av finanskrisen med fallende etterspørsel, store likviditetsutfordringer, fallende skipsverdier og økende motpartsrisiko. Situasjonen kan få konsekvenser for mange norske arbeidstakere, ikke minst innen verftsindustrien. Regjeringens forslag om særnorsk overgangsordning til ny skipsfartsbeskatning er en betydelig ekstrabyrde. Næringen skal betale inn 1,4 milliarder kr pr. 15. april i år. Regjeringen har endret premissene for miljøfond tilbake til det opprinnelige opplegget. En måte å styrke næringens rammebetingelser på vil være å gi en midlertidig utsettelse for innbetalingene, som har vært gjort

på andre måter for øvrig næringsliv i forbindelse med finanskrisen.

Hva vil Regjeringen gjøre for å styrke likviditeten og konkurranseevnen til skipsfartsnæringen?»

Torbjørn Hansen (H) [12:20:50]: Da Regjeringen overtok i 2005, var det godt drag i norsk økonomi. Det var sterk vekst, og alle piler pekte i samme retning når det gjaldt norsk næringsliv. Offentlig sektor fikk sin del av inntektene, og det budsjettmessige handlingsrom var betydelig. Det var som Arne Strand i Dagsavisen beskrev det: Regjeringen kom til dekket bord.

Regjeringen gikk til valg på en aktiv næringspolitikk og skulle satse på ikke mindre enn fem nøkkelnæringer: reiseliv, energi, miljø, marine næringer og de maritime næringene. De gode tidene førte likevel til at det næringspolitiske arbeid kom i skyggen av en debatt om hvordan man skulle bruke mer penger i offentlig sektor, og en fordelingsdebatt om hvordan man skulle sikre at de som hadde mest fra før, fikk høyere skatt

Regjeringen har så svekket næringslivets rammebetingelser hvert eneste år, dersom vi skal tro NHOs konkurransebarometer. Det er også et faktum at Regjeringen har valgt ikke å følge handlingsregelen når det gjelder bruken av oljepengene. Bare 15 pst. av oljeinntektene er gått til veibygging, forskning og vekstfremmende skattelettelser, mens Bondevik II-regjeringen brukte 85 pst. til den type formål.

Et tydelig varemerke i Regjeringens næringspolitikk har vært skatteøkninger. Pussig nok har skatteøkningene vært påfallende målrettet mot de såkalte nøkkelnæringene. Fiskerne fikk NO_x-avgiften. Maritim sektor fikk regningen pakket inn i en såkalt overgangsordning til ny rederiskatteordning – pluss sin andel av NO_x-avgiften.

Som en innledning til denne interpellasjonsdebatten om maritimt næringsliv og finanskrisen må vi slå fast at bedriftene står svakere rustet til å møte nedgangstidene enn de ville gjort med politikken til den forrige regjeringen.

Det er korrekt at når bedriftene blir svakere, faller formuene til dem som eier dem. På den måten blir selvfølgelig forskjellene i Norge mindre. Men dette har også konsekvenser for hvor mange som blir arbeidsledige i de samme bedriftene når de møter vanskeligere tider – når oppgangstider blir snudd til nedgangstider. Dette vil særlig ha konsekvenser for overlevelsessevnen til bedrifter i den maritime klyngen.

Norge har en meget sentral posisjon i internasjonal skipsfart og i maritim leverandørvirksomhet. Klyngen teller over 100 000 ansatte, og omsetningen er på over 100 milliarder kr totalt sett i den maritime klyngen. En del av klyngen baserer seg på nærhet til uttak av olje og gass. Men mye er historisk betinget og basert på en opparbeidet og tung spesialkompetanse i mange enkeltbedrifter som driver i skarp konkurranse internasjonalt.

Historien har vært ruglete. Det politiske miljøet i Norge har hatt et anstrengt forhold til skipsfartsnæringen. Rammebetingelsene er blitt forandret hyppig etter hvert som fordelingspolitikken har krevd sine markeringer. Dette har vært spesielt tydelig i denne stortingsperioden.

Bakgrunnen er at skipsfarten som internasjonal næring er preget av betydelig og klart uheldig skattekonkurranse – i første omgang med hensyn til beskatning av maritime bedrifter og rederier, men også i neste runde med hensyn til refusjonsordninger, subsidier og nettolønnsopplegg for de ansatte. Tidligere hadde vi også betydelige skipsbyggingssubsidier, men dette er det heldigvis blitt mindre av de siste årene – kanskje med unntak av noen relativt urimelige tax-lease-ordninger i Spania, som jeg vet at statsråden også interesserer seg for.

Til tross for tidligere turbulens rundt rammebetingelser var sjokket likevel stort da Stoltenberg II-regjeringen, som hadde lovet en satsing på det maritime næringsliv, kom med sin såkalte overgangsordning til nytt rederiskattesystem høsten 2007. Realiteten i dette var en tvungen tilbakebeskatning av skattefritak helt tilbake til den opprinnelige rederiskatteordningen fra 1996.

I utgangspunktet skulle altså hele skattekreditten på 21 milliarder kr, som da lettvinnt og upresist ble omtalt som «skattegjeld» og «penger rederiene skylder staten», bli krevd inn over ti år gjennom tvungen overgang til et nytt system. Det sier seg selv at en skatteskjerpelse på 21 milliarder kr svekker grunnlaget for å drive skipsfartsvirksomhet i Norge og grunnlaget for leverandørindustrien til denne virksomheten. For å være mer presis: Det er en grunnleggende svekkelse av de selskaper som hadde vært naive nok eller uheldige nok til å drive fra Norge under det forrige systemet. De som da valgte å flagge ut, kan nå flagge tilbake uten at det koster dem én krone.

Noen dager før skattesjokket presenterte likevel daværende næringsminister Dag Terje Andersen relativt freidig en maritim strategi med tittelen «Stø kurs». Under presentasjonen av denne strategien, med bare 100 mill. kr i forskningstiltak, understreket næringsministeren at det nær forestående skattesjokket på 21 milliarder kr som var varslet i media, skulle reduseres til «bare» 14 milliarder kr. Poenget var at de 7 milliardene som var imellom, skulle regnes som egenkapital dersom rederiene en gang i framtiden brukte pengene til miljøvennlige investeringer. Nå er nesten all nyinvestering i skipsfartsvirksomheten miljøvennlig, så denne delen av opplegget framstod som relativt akseptabel.

Regjeringen, ved Finansdepartementet, var derimot ikke snauere enn at de satte en stor strek over hele miljøfondet ved å utforme en forskrift for dette miljøfondet som var så stram at bedriftene ikke fikk godkjent disse pengene som en del av egenkapitalen. De 7 milliardene forsvant dermed ut av egenkapitalen med full effekt i årsoppgjøret for 2007.

Høyre, og opposisjonen, og næringslivet selv har kjempet med nebb og klør for å få disse 7 milliardene tilbake der hvor de var lovet. Først i januar i år slapp finansministeren grepet og justerte forskriften slik at denne delen av skattesjokket kunne tilbakeføres til egenkapitalen.

Jeg vil et lite øyeblikk isolere akkurat denne problemstillingen – miljøfondet – og gi Regjeringen honnør for at de snudde på dette punktet nå i januar. Det var et viktig tiltak for å styrke balansen i norske skipsfartsbedrifter

og dermed muligheten for å finansiere aktiviteten langs kysten.

En del av argumentasjonen i 2007 gikk ut på at rederiene hadde råd til å betale. De hadde hatt god lønnsomhet og bygd opp store reserver. Denne argumentasjonen er det viktig å ta med seg også inn i debatten om hvordan vi skal håndtere finanskrisen i dag. Det er nemlig slik at rederiene, som bestiller varer og tjenester fra hele den maritime klyngen, sliter tungt under finanskrisen. Dette er en svært markedsutsatt virksomhet – konjunkturerendringer gir kraftige utslag gjennom redusert transportbehov i verden. Endringene i transportbehov slår ut i vesentlig lavere transportrater. Dette påvirker verdiene av skipene, og motpartsrisikoen øker kraftig. Mange bedrifter har i tillegg tatt stor risiko gjennom å kontrahere nye fartøy i oppgangstidene, og står nå med en svær eksponering mot tonnasje med usikkert inntekspotensial.

Shipping er preget av høy risiko. Det er ikke vår oppgave som politikere å ta bort denne risikoen, men det tilhører bransjens karakter at overskuddene må være høye i oppgangstider for at risikoen for å møte dårlige tider skal kunne forsvares. Derfor synes jeg at argumentasjonen fra Regjeringen i 2007 var relativt tynn og kortsiktig.

Det er også en del av denne saken at mange juridiske eksperter mener at skattlegging med tilbakevirkende kraft er i strid med Grunnloven. Flere av skattekravene holder nå stø kurs mot norsk Høyesterett, og det er ikke gitt at Regjeringens maritime strategi tåler møtet med norsk rettsvesen.

Så er selvsagt Høyre og den maritime næringen positiv til den nye rederiskatteordningen. Den gjør at særlig de smarte aktørene – de som flagget ut og ikke stolte på det forrige opplegget – kan vende tilbake til et godt system. De som går over i en ny ordning, får isolert sett positive rammebetingelser i tiden framover.

Likevel er effekten av dette skattesjokket på 21 milliarder kr rimelig tydelig. Det fører til en kraftig nedskrivning av egenkapitalen. Først med nåverdien av skatteregningen på 21 milliarder kr. Nå kan egenkapitalen med nåverdien av 7 milliarder kr skrives opp igjen. Men uansett: Svekket egenkapital i disse bedriftene er et problem med hensyn til finansiering. Det er et problem med hensyn til å opprettholde aktiviteten hos underleverandørene – verftsindustrien, servicenæringen – som lever av en sterk maritim klynge.

Så til selve innbetalingen av skatten. De som rammes av overgangsordningen, må betale 1,4 milliarder kr hvert år. 1,4 milliarder kr ble betalt i 2008, og om 14 dager skal altså denne meget kriseutsatte næringen betale 1,4 milliarder kr til en overfylt statskasse. Det er åpenbart at det å inndra denne type likviditet i en nedgangstid vil ha konsekvenser for aktivitet og arbeidsplasser i Norge.

Det jeg ønsker å invitere til, er en diskusjon om hvordan Regjeringen skal håndtere akkurat disse innbetalingene i lys av finanskrisen. Hvis Regjeringen ønsker å føre en såkalt aktiv næringspolitikk også for den maritime klyngen, er det fullt mulig å bygge bro over krisen også for denne næringen. Det kan gjøres uten at man tar en ny runde på

hele den grunnleggende debatten om tilbakebeskatning og legitimiteten av den.

Regjeringen kan ta i bruk akkurat det samme virkemidlet som man har tatt i bruk på noen andre punkter i krisepakken, nemlig utsette innbetaling av skatt. I praksis innebærer det at de gjenstående ni innbetalinger av beløpet på 1,4 milliarder kr kan skyves fram i tid. Man kan skyve det flere år fram i tid eller til og med bare ett år fram i tid, slik at regningen i midten av april ikke trenger å innbetales, men kan betales senere, i likhet med andre tiltak.

Det er et næringspolitisk paradoks at vi har en regjering som påstår at den er opptatt av å trygge arbeidsplassene, men som samtidig svekker bedriftene så kraftig som den har gjort i denne saken. Jeg håper at vi i dag kan få en god debatt hvor vi diskuterer denne typen virkemidler med hensyn til å møte konsekvensene av finanskrisen.

Statsråd Sylvia Brustad [12:31:11]: Jeg tror vi fort kan enes om at også denne næringa i høyeste grad er berørt av den finanskrisa vi er inne i.

I mine møter med representanter for de maritime næringene – som jeg har hatt mange av de siste månedene – er det først og fremst tre ting de har vært opptatt av. Det er å få banksystemet til å fungere, det er bl.a. obligasjonsfond, som har vært ønsket velkommen, og det er ikke minst virkemiddelapparatet – og da tenker jeg spesifikt på de økninger vi gjorde innenfor Garanti-Instituttet for Eksportkreditt og Eksportfinans, for å komme med to eksempler på det.

Interpellanten reiser spørsmål om hva Regjeringa vil gjøre for å styrke likviditeten og konkurransekraften til denne viktige næringa.

Som kjent ble den nye skipsfartsbeskatninga innført i 2007 som et ledd i Regjeringas maritime strategi. De rederier som går inn i ordninga, får tilnærmet skattefrihet, og ordninga er dermed konkurransedyktig og på linje med ordningene i en del EU-land. Den nye rederiskatteordninga, kombinert med norsk posisjon innenfor maritim virksomhet, medfører at Norge vil være et attraktivt land for skipsfartsinvesteringer og lokaliseringalternativ for rederivirksomhet. Skattefriheten for rederier i den nye ordninga gir et solid bidrag til likviditet, lønnsomhet og konkurransevne i skipsfartsnæringa.

Jeg har merket meg at interpellanten tar til orde for at det skal gis en midlertidig utsettelse for rederienes skatteforpliktelse, som samlet er anslått til en årlig innbetaling på om lag 1,4 milliarder kr. Dette er innbetalinger som er knyttet til oppgjøret av skattekreditter i forbindelse med den tidligere rederiskatteordninga. Interpellanten viser til at det for øvrig næringsliv er innført en midlertidig adgang til å tilbakeføre selskapsunderskudd i 2008 og 2009 mot beskattet overskudd de to foregående åra.

Opgjør av skattekredittene fra den tidligere ordninga var en del av den helhetlige løsninga som Regjeringa la fram for Stortinget for å få på plass en ny konkurransedyktig rederiskatteordning. Det ble da lagt til rette for at to tredjedeler av skattekredittene kunne gjøres opp i løpet av en tiårsperiode, mens den resterende tredjede-

len som kjent kunne settes av til fond for miljøtiltak i rederiene.

Regjeringa har ingen planer om en ytterligere utsettelse av de skatteforpliktelse som rederiselskapene har opparbeidet innfor den gamle ordninga. Det er grunn til å tru at en ytterligere utsettelse i hovedsak heller ikke ville ha påvirket lønnsomheten av nye investeringer i norsk skipsfart.

Den konjunkturavhengige skattelettelsen, som gjelder selskaper i det ordinære skattesystemet med 28 pst. skatt på overskudd, er derimot langt mer målrettet. Denne ordninga treffer selskapene som betaler overskuddsskatt, og som har gått fra en overskuddsposisjon til en underskuddsposisjon. Siden rederiene ikke betaler overskuddsskatt på det skattefrie rederiområdet, er de i hovedsak utfor målgruppa for denne ordninga. For rederibeskattede selskaper med finansunderskudd kan ordninga likevel få en viss betydning.

Skattefriheten for rederinæringa innebærer at staten ikke er med på å «dele tapene» med selskapene gjennom skattesystemet i dårlige tider, på samme måte som den heller ikke tar noe av overskuddet i gode tider. Rederinæringa har imidlertid sjøl ønsket og presset på for å utvikle risikodelinga mellom næringa og staten gjennom å arbeide for skattefrihet og skattekredittordninger.

Regjeringa har allerede varslet tiltak med omsyn til skattekredittene som ytterligere lemper på virkninga av skattekredittene.

Forskrifta for miljøtiltak vil bli endret slik at tidsfristen på 15 år for bruk av Miljøfondet avvikles med virkning fra regnskapsåret 2008. Det skal sikre at Miljøfondet kan føres som egenkapital, slik som forutsatt.

Det vil også bli fremmet lovforslag om en lemping i forbudet mot lån og sikkerhetsstillelse for selskap med skattekreditter fra den tidligere ordninga. Endringa vil gi mulighet for en mer effektiv utnyttelse av kapitalen i rederiene.

Disse endringene er allerede notifisert til ESA med sikte på godkjenning.

Endringene vil styrke rederienes egenkapital, gi lettere tilgang til finansiering av investeringer i skip og miljøtiltak og ha positive ringvirkninger for norske verft og utstysleverandører, som Regjeringa sjølsagt er veldig opptatt av.

Interpellantens spørsmål gir meg også anledning til å orientere Stortinget om de øvrige tiltak som Regjeringa har iverksatt overfor de maritime næringene, både i forbindelse med den maritime strategien og som følge av den vanskelige økonomiske situasjonen vi står overfor.

Når det gjelder den maritime strategien, har Regjeringa i tillegg til rederiskatt og nettolønnsordning fulgt opp med økte midler til maritim forskning og innovasjon med miljøprofil. Det er også gitt ekstrabevilgninger til maritim utdanning og kompetanse. Det vil styrke innovasjonen i de maritime næringene, gi høyere verdiskaping og bidra til en grønnere flåte enn hva tilfellet er i dag. På dette området kan en virkelig gjøre en forskjell i miljøspørsmål. For sommeren vil jeg presentere en rapport om oppfølginga av alle de 54 tiltakene i den maritime strategien.

Som kjent er de maritime næringene sterkt eksponert for den globale finanskrisa og internasjonale nedgangs-konjunkturer. Dette har også gjenspeilet seg i de mange tiltakspakker vi har lagt fram for Stortinget. I tillegg til nevnte justeringer knyttet til skattekredittene og rederiskatt har Regjeringa iverksatt flere tiltak med direkte og indirekte virkninger for maritimt næringsliv og verdiskaping. Jeg har nevnt GIEK, Eksportfinans og de to bankpakkene – som noen eksempler. Samlet sett gir dette en økt trygghet for de maritime bedriftene.

Norske rederier har for tida om lag 100 nybyggingskontrakter, til en verdi av rundt 50 milliarder kr, ved norske verft. Så langt er det rapportert om få kontraktkanselleringer, men en betydelig andel av disse kontraktene er ennå ikke fullfinansiert. Vi følger sjølsagt denne utviklinga meget nøye, vi er i tett dialog med representanter for næringa sjøl, og vurderer sjølsagt også fortløpende om det kan bli behov for ytterligere tiltak.

Generelt sett vil jeg også si at det er viktig å være tilbakeholdne med å subsidiere næringer og bedrifter som ikke har livets rett, i en tid der omstilling er et nøkkelord. Vi må bidra til og stimulere nyskaping, omstilling og forskning for å sikre at norsk næringsliv kommer styrket ut av krisa. Her mener jeg at denne delen av næringslivet har mange gode fortrinn. Den økonomiske krisa understreker betydningen av å skape og videreutvikle bedrifter. Når arbeidsplasser går tapt, må vi sørge for at det skapes nye. Det er nettopp derfor vi har hatt debatt her i denne salen om innovasjonsmeldinga, som også vil være et viktig bidrag i så måte.

Torbjørn Hansen (H) [12:39:06]: Jeg vil takke for svaret fra statsråden.

Det er ingen tvil om at den situasjonen som vi har i den maritime klyngen, vil ha store konsekvenser for arbeidsplasser langs kysten i Norge. Et anslag fra Norsk Industri viser at ett offshoreskip bestilt ved et norsk verft tilsvarer om lag 500 norske årsverk – det er altså snakk om et betydelig antall arbeidsplasser. Men så langt i 2009 er ingen nye ordrer levert inn til norske verft. Det betyr at vi står foran en ganske betydelig nedjustering av aktiviteten i denne bransjen når vi kommer dit hen at de kontrakter som gjennomføres, går ut på dato. Ser vi på hva som skjer med inngåtte kontrakter, forteller statistikk fra Det Norske Veritas at 433 skipsbyggingskontrakter har blitt kansellert siden i fjor høst. Nå kom statsråden med informasjon om hva som er status for norske verft, hvor det foreligger 100 nybyggingsprosjekter på 50 norske verft, men mange av disse er ikke fullfinansiert.

Jeg synes det er positivt at statsråden vil følge situasjonen nøye, og at man vurderer ytterligere tiltak. Men det er jo ingen tvil om at den skatteskjerpelsen som kom, vil ha stor betydning både for muligheten for å finansiere inngåtte kontrakter og for å finansiere nye kontrakter. Vi har i media også sett at enkelte selskap har måttet avhende skip som følge av den nye rederibeskatningsordningen og innskjerpingen i forbindelse med denne.

Så sa statsråden i sitt innlegg at Regjeringa ikke har noen planer om ytterligere utsettelse av disse skatteinn-

betalingene, og at en slik utsettelse ikke vil påvirke lønnsomheten i nye prosjekter. Det er jo opplagt at den typen skattebetaling ikke påvirker lønnsomheten i nye prosjekter. Det denne debatten handler om, er evnen til å påta seg nye prosjekter ut fra bedriftenes egenkapitalsituasjon i forhold til tilgangen på likviditet. Det er innlysende at den er betydelig svekket. Selv om rederiskatteovergangsordningen ikke påvirker lønnsomheten i nye prosjekter, er det opplagt at den typen innbetalinger svekker evnen til å påta seg slike nye prosjekter. Derfor kunne det vært interessant å få statsrådets syn. Ser statsråden at 1,4 milliarder kr i innbetaling nå 15. april vil ha konsekvenser for norske arbeidsplasser? Ser Regjeringa at dette er et tiltak som vil svekke grunnlaget for den maritime klyngen? Og hva er da bakgrunnen for at man ikke er mer aktiv med hensyn til å ta i bruk akkurat det samme tiltaket som man gjør i forhold til resten av finanskrisen, nemlig å slippe litt opp på innbetalingsterminene for denne typen beskatning?

Statsråd Sylvia Brustad [12:42:23]: Det er én ting som er jobb nr. 1 for denne regjeringa, og det er å sikre at flest mulig er i arbeid. Der bedrifter må gå tapt på grunn av den krevende situasjonen vi er i, gjør vi det vi kan for å skape nye arbeidsplasser og – ikke minst – sikre de enkeltmennesker som trenger det. Det gjelder også overfor denne næringa.

Vi har gjort betydelige endringer i rederiskatteordninga allerede. Vi følger opp den maritime strategien punkt for punkt, vi har lagt inn mer penger, slik jeg redegjorde for i mitt hovedinnlegg, og vi har lagt fram mange krisepakker. Og vi følger sjølsagt utviklinga hele veien.

Jeg ser at det er representanter for en del sjøfolk på galleriet. Det får meg til å tenke på den nettolønnsordninga som er vedtatt, og som vi har fått på plass, som er utvidet og meget stabil. Den er også, som kjent, utvidet til å gjelde alle NOR-skip, den er utvidet til å gjelde Hurtigruten, og er blitt en meget god ordning.

Jeg merker meg at Høyre – og da har jeg sett på budsjettet for inneværende år – ikke prioriterer å trygge arbeidsplassene til sjøs. Det betyr at Høyre på den ene sida er veldig for å gjøre ytterligere forbedringer med hensyn til rederiskatteordninga, mens de når det gjelder nettolønnsordninga for dem som jobber i næringa, foreslår et kutt når det gjelder refusjon pr. ansatt. Det ville ikke bidra til å trygge arbeidsplasser langs kysten, det ville føre til økt ledighet langs kysten.

Jeg føler at Høyre taler med to tunger i denne saka. Nettolønnsordninga er også en meget viktig ordning for å ivareta de mange som jobber i denne næringa, hvor vi ser at mange sliter i disse dager.

Så vi har økt bevilgningene til refusjons- og nettolønnsordninga, antallet sjøfolk i ordninga har også blitt økt, og vi har som ambisjon å sørge for at flest mulig har et godt arbeid med skikkelige lønninger i denne næringa også i tida framover.

Steinar Gullvåg (A) [12:45:13]: Som interpellanten viser til, merkes den internasjonale finanskrisen mer og mer også i vår mest internasjonale næring, skipsfarten.

Flere rederier merker nå svikten i transportmarkedet og legger skip i opplag. Spesielt gjelder dette bilfrakt. Samtidig kanselleres byggeoppdrag ved både norske og utenlandske verft. Det rammer selvfølgelig også leverandørindustrien. Så langt jeg har fått opplyst, har norske rederier kansellert 20 kontrakter til en verdi av om lag 3 milliarder kr ved utenlandske verft. Norske offshorerederier har nå 104 skip i ordre til en verdi av 54,3 milliarder kr ved norske verft. Det hefter usikkerhet ved finansiering av halvparten av disse.

Regjeringen har etter min oppfatning håndtert krisen forbilledlig. Økningen i rammene for GLEK og Eksportfinans har hatt stor betydning for de maritime næringene. Egenkapitalen i rederiene er styrket ved at tidsfristen for miljøfondsdelen i den nye rederiskatteordningen er fjernet, og Regjeringen har lempet på betingelsene for lån og garantier i rederibeskattede selskaper. Rentenedgangen har også hatt veldig stor betydning for de maritime næringene.

Videre er det generelt gitt anledning til å tilbakeføre underskudd i 2008 og 2009 mot overskudd i foregående år. Regjeringens bankpakke, med et finansfond og et obligasjonsfond på inntil 50 milliarder kr hver, vil også bidra til å lette finansieringssituasjonen for bedrifter i maritime næringer.

Like fullt er situasjonen bekymringsfull, og jeg er glad for at Regjeringen nå har et våkent øye for utviklingen i de maritime næringene.

Regjeringen har satset på norsk skipsfart. Den nye rederiskatteordningen har allerede ført til at rederier har flagget hjem sine skip. Og nettolønnsordningen har utvilsomt hindret utflagging av flere tusen norske sjømannsarbeidsplasser. Med støtte fra sjømannsorganisasjonene og Rederiforbundet har Regjeringen meislet ut en strategi som skal gjøre våre maritime næringer til de mest innovative og miljøbevisste i verden.

Likevel – den største trusselen mot norsk maritim virksomhet kommer ikke utenfra. Den kommer innenfra! I ly av finanskrisen og i en situasjon med voksende arbeidsledighet opplever vi at rederier som har levd høyt på norsk oljevirkosomhet, registrerer sine skip under bekvemmelighetsflagg, kaster norske sjøfolk på land og erstatter dem med underbetalte filippinske mannskaper. Dette er sosial dumping av verste merke og er like lite akseptabelt til sjøs som på landjorda, hvilket gjør det påkrevd å gjeninnføre kravet om arbeidstillatelse for utlendinger som ønsker arbeid på norsk kontinentalsokkel. Det var som kjent Bondevik-regjeringen som med støtte fra Fremskrittspartiet opphevet denne ordningen.

De utflaggede bøyelastingsskipene til rederiene Teekay og Knutsen OAS er trolig forløperne for en utvikling som vil skyte fart om den ikke stoppes. Det er faktisk alvorlig fare for at tusenvis av norske sjøfolk som i dag bemanner den norske offshorflåten, etter hvert vil fortrenkes av billig arbeidskraft fra Østen. I Norges Rederiforbund er stillheten øredøvende. Der tar man aldri noe oppgjør med sine egne.

Også i StatoilHydro, som er part i bøyelastingskontraktene i Nordsjøen, sitter ledelsen og Helge Lund og folder hender og ser ned i stilltiende aksept for at norske lønns-

og arbeidsbetingelser undergraves. Der stilles det ikke noe kontraktkrav om lønns- og arbeidsbetingelser. Der er det kun prisen som gjelder.

Men det som skjer nå, burde interessere Helge Lund og ledelsen i StatoilHydro i høyeste grad, for det skal ikke bli lett å kjempe for norsk offshorenæring nordover langs kysten når vi ser at viktige arbeidsplasser ikke havner i Kyst-Norge, men besettes av underbetalt utenlandsk arbeidskraft.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [12:50:06]: Interpellanten setter fokus på en av våre viktigste næringer – og en av våre eldste og stolteste næringer. Den maritime klyngen i Norge er helt unik. Her har vi lange tradisjoner gjennom mange generasjoner. Dette er et område som vi kan. Norge er en av verdens ledende nasjoner når det gjelder skipsfart, ikke bare på rederisiden, men også når det gjelder kompetansen blant våre sjøfolk. Derfor er det åpenbart at dette er en næring som vi fortsatt må satse sterkt på. Dette er noe som vi kan. Vi er bedre enn de fleste på dette området, og derfor vil det også være vanskelig for andre å konkurrere med oss.

Næringen har bygd opp velferd over mange generasjoner. Den maritime klyngen utgjør en av våre mest komplette cluster og omfatter rederier og industri, verfts- og leverandørindustri, sjøfolk, bank, forsikring, finans, meglere, revisjon – både internasjonalt og nasjonalt. Den er vårt følepunkt mot verden.

Er det ett område hvor man krever en aktiv næringspolitikk, er det nettopp for de maritime næringene. Jeg vil si at hvis vi klarer å føre en aktiv og offensiv næringspolitikk overfor de maritime næringene, vil det også være en god politikk for det resterende norske næringslivet, nettopp fordi dette er en cluster som er så innvevd med andre næringer.

Regjeringen har i denne perioden ikke ført en konsekvent politikk overfor denne næringen. Det er riktig som statsråden sier, at man har fått noe trygghet rundt nettolønnsordningen. Man har fått innført en ny rederiskattordning, men samtidig foretar man et skattegrep som gjør at mange rederier får inndratt store deler av sin egenkapital. Det er klart at det er ingen forutsigbar politikk. Man gir med den ene hånden og tar med den andre.

I tillegg vil jeg si at Regjeringen ikke har benyttet den stortingsperioden som nå er på hell, til å fremme en større sak om hva vi vil med de maritime næringene i årene som kommer. Man har fremmet en maritim handlingsplan med mange gode punkter, men det er jo et dokument som Stortinget på ingen måte har blitt invitert til å ta stilling til. Det er klart at hadde Stortinget fått en sak om dette, ville næringen kanskje følt en mer langsiktig trygghet for hva som vil være fremtidens politikk.

Vi har tidligere i dag hatt en debatt om innovasjon, og dette er jo en næring med betydelig innovasjon. Det er en nytenkende næring, og her kommer det til å skje store tekniske forandringer i årene som kommer, noe som vil være positivt for miljøet og for dem som jobber i næringen.

Interpellanten har fokusert på et viktig tema, men jeg vil si at Høyre er et parti som ikke uten videre skal flutte

seg med sin politikk overfor den maritime næringen. Vi så i forrige stortingsperiode hvilken usikkerhet som ble skapt rundt nettolønnsordningen. Vi vet også at flere av dem som var regjeringspartier på den tiden, fortsatt skaper strid om nettolønnsordningen. Det er noe Fremskrittspartiet ikke vil være med på. Vi må nå få en lovfesting av nettolønnsordningen og skape trygghet for at dette er en ordning som vi fortsatt vil ha.

I likhet med representanten Gullvåg vil jeg også kommentere den bekymringen som vi nå ser med hensyn til enkelte rederiers håndtering av norske sjøfolk. Dette er ikke akseptabelt. Det er lite fremtidsrettet av de rederier som gjør dette. Regjeringen bør snarest fremme en sak for Stortinget hvor Stortinget kan ta stilling til hvilke alternativer vi har for å kunne sikre fremtiden til norske sjøfolk.

Svein Flåtten (H) [12:55:39]: Det er oppsiktsvekkende å høre statsråden svare interpellanten med at utsatt innbetaling av 1,4 milliarder kr ikke vil påvirke lønnsomheten for nye prosjekter. Det er klart det påvirker rederienes totale situasjon og evne til nyinvesteringer. Etter å ha blitt utfordret av interpellanten, svarer statsråden kun i generelle vendinger om hva man har gjort for næringen, noe Stortinget selvsagt er vel kjent med fra før. Så – ikke overraskende – lander man på nettolønnsordningen. Men det er ikke nettolønnsordningen som skaper arbeidsplassene, det er det å bygge og drive nye skip over en lengre periode.

Det er også oppsiktsvekkende å høre at man mener næringen selv ikke er opptatt av dette. Det er ikke mitt inntrykk når jeg følger med i pressen og den offentlige debatten.

Innbetalingen på 1,4 milliarder kr kunne man ordnet via en utsettelse, på akkurat samme måte som næringene med underskudd i 2008 har fått sin generelle skatteutsettelse. Prinsipielt er det ikke noen forskjell på dette. Jeg må si jeg er overrasket over at statsråden ikke ønsker en dialog med interpellanten og med Stortinget om dette. Vi kommer til å gjenta dette fremover, slik vi gjorde med miljøfundsproblematikken, der Regjeringen til slutt bøyd seg.

Det er jo slik at vi må komme styrket gjennom denne økonomiske krisen. Da må vi satse på de internasjonale næringer, som også har betydelige ringvirkninger i vårt eget land. Jeg synes det er trist at man nærmest rir ideologiske skattekjepphester i denne saken. Men jeg vet jo at retorikken mot rederiene og deres eiere går på dette med skatt for de rike, så jeg forstår at det kan være tungt å se på de praktiske løsninger i den krisen vi står oppe i.

Jeg tror de aller fleste har fått med seg at denne regjeringen ikke kommer med skattereduksjoner. Den kommer ikke til å stimulere virksomhetene med det. Det vi har sett på skattesiden, er skjerpelser for næringslivet som man ikke fant grunn til å gjøre noen verdens ting med, selv om man nå ser at krisen eskalerer videre.

Jeg mener at Regjeringen har en mulighet til å vise handlekraft ved å tilføre næringen betydelig likviditet ved å utsette disse innbetalingene. Det ville være en aktiv politikk som ville redusere ulemper som Regjeringen selv

har påført næringen, og gi et visst skinn av den aktive næringspolitikken som man i utgangspunktet gjerne ville drive i denne regjeringsperioden, men som etter hvert har blitt et tåkebegrep som det er vanskelig å få øye på.

Det er underlig at det er så vanskelig å se at for å redusere ledigheten og trygge arbeidsplassene, må man ofre et minimum av oppmerksomhet på bedriftene, ikke systematisk svekke dem gjennom beskatning som svekker både evnen til nyinvesteringer og ekspansjon. Trygge jobber og reduksjon av ledigheten skapes gjennom sterkere bedrifter, ikke gjennom sterkere beskattede bedrifter. Jeg mener at man nå hadde en gylden anledning til å gå i dialog om dette.

Til slutt bare to ord om innlegget fra representanten Steinar Gullvåg. Dette med aktiv næringspolitikk begrenset seg i innledningen av denne regjeringsperioden til å skyte på lederne i de statlige bedriftene. Jeg registrerer at representanten Gullvåg fortsetter sin aktive næringspolitikk ved å bruke Stortingets talerstol til å kommunisere med Statoils øverste ledelse. Jeg vil anbefale at man på vanlig måte bruker generalforsamlingen til å kommunisere sine budskap med vårt største og viktigste selskap.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [13:00:25]: Noreg er eit lite land, men me er ei stormakt på havet. Me står for meir enn ein tjuedel av transporten på havet. Innan offshore har me verdas mest moderne og verdas nest største flåte.

Vår sterke internasjonale posisjon vert forsterka ved at Noreg har eit komplett maritimt miljø å trekkja kompetanse frå. Det har allereie vorte sagt, men bør likevel gjentakast, at dei maritime næringane har ei samla verdiskaping på nærare 100 milliardar kr. Dette utgjer 7,5 pst. av den totale verdiskapinga i norsk næringsliv. Med ca. 100 000 tilsette i næringa er dette ein betydeleg aktør i norsk næringsliv. Reiarlaga gjev eit avgjerande bidrag til resten av næringa, og er langt på veg ein føresetnad for utvikling av ho.

Men no er denne næringa hardt ramma av finanskrisa. Skipsfarten er jo ei medsykklisk og kapitalintensiv næring som opererer globalt. No vert ho ramma av eit kraftig fall i etterspørselen, både i dei tradisjonelle fraktmarknadene og på offshoresida. Samstundes vert næringa sterkt ramma av uttørking i kapitalmarknaden. Tilførsel av eigenkapital er ikkje lett å oppdriva, og bankane har utlansstopp.

Mange reiarlag har store ordrebøker på verfta, bestillingar der finansieringa til dels enno ikkje er på plass – dette har me hørt, men det er ein vesentleg del av biletet – og der skipsverdiane no er i fritt fall. Halvparten av dei 100 skipa som vert bygde ved norske verft, har enno ikkje fått finansiering. For norske verft er det dramatisk dersom svikt hos underleverandørane eller problem med finansiering gjer at offshoreskip må avbestillast. 80 pst. av veftra sine kontraktar består trass alt av offshoreskip.

På toppen av ein sær sars krevjande situasjon som følgje av finanskrisa kjem i tillegg Regjeringa si eigenkapitalinndraging. Denne særnorske og omfattande inndraginga av eigenkapital og likviditet har sett norske reiarlag i ein betydeleg meir utsett og sårbar posisjon enn konkurrentane. Kristeleg Folkeparti har stor forståing for at enkelte reiar-

lag no vil prøva denne saka rettsleg i høve til Grunnloven sine bestemmingar om tilbakeverkande kraft.

Men Regjeringa kan treffa andre tiltak for å betra reiarlaga sin likviditet og eigenkapital, og dermed medverka til bedriftene og reiarlaga si evne til å overleva i tida som kjem. For det første kan Regjeringa forskyva tidspunktet for tilbakebetaling av dei midlane som ikkje er knytte til miljøavsetjingar. Det vil vera ei utsetjing som ikkje reduserer det totale beløpet til innbetaling, men som ville vera ei tidsmessig justering som reduserer den ekstraordinære likvidetsbelastninga som norske reiarlag har i denne kritiske fasen. For det andre kan Regjeringa kontinuerleg passa på at GIEK og Eksportfinans har tilstrekkelege rammer, og at det ikkje er regelverk som skapar unødvendige avgrensingar i høve til deltaking i ulike prosjekt. Bankanes utlånsevne og -vilje må på plass. Eg er veldig glad for at statsråden påpeika dette som ei vesentleg utfordring. Det er ei kjempeutfordring som må løysast.

Men me må heller ikkje gløyma å sjå framover. Den krisa som me er inne i no, vil ikkje vara i det uendelege. Over 80 pst. av varehandelen mellom kontinenta skjer på skip. Når veksten kjem, må norske reiarlag vera posisjonerte for å ta sin del.

Det er vekstmoglegheiter i short-sea-trafikk og i andre segment, og norske selskap har eit unikt utgangspunkt for vidare vekst i offshoreverksemda. Verda treng framleis olje og gass. Noreg kontrollerer verdas mest avanserte og nest største flåte av borefartøy og offshore spesialskip.

Men for at Noreg òg i framtida skal vera ein leiande skipsfartsnasjon, må styresmaktene gjera sin del av jobben for å sikra at næringa ikkje vert knekt før krisa er over.

Leif Helge Kongshaug (V) [13:05:08]: Interpellanten fokuserer i dag på en betydningsfull næring og en næring med lange og historiske tradisjoner.

Med beskjedne en tusendel av verdens befolkning og en hundredel av den globale handelen har vi kontroll over nærmere en tidel av verdens samlede handelstonnasje. Det er bra.

Store endringer i det globale handelsmønsteret og nedgang i verdensøkonomien har allerede ført til mindre ordrebøker for verftsindustrien og til færre oppdrag for rederiene.

I forbindelse med krisepakken foreslo Venstre, sammen med andre, en rekke målrettede tiltak som det ikke er tid til å komme inn på her. Det som har betydning og som kanskje er viktig å nevne i denne sammenhengen, er at det var et forslag om utsatt innbetaling av 2008-selskapskatt for å styrke næringslivets likviditet. Det er jo likviditeten for rederiene vi snakker om også i denne saken. Ved en innbetaling av den skatten svekkes selvfølgelig egenkapitalen. Vi er i en krisesituasjon, og en krisesituasjon medfører at vi må se på det som en unntakstilstand. Da får vi også foreta tidsbegrensende tiltak, som f.eks. Høyre tar opp i denne saken.

Det kan se ut som om krisen kan vare lenger og bli dypere enn det som en på forhånd hadde trodd. Det er viktig, uavhengig av hvilken næring og hvilken sak det er, å

prøve å være forutseende og i forkant, heller enn å komme i etterkant av situasjonen.

Jeg kommer fra en landsdel som i særdeleshet er rammet av finanskrisen. Vi har sett arbeidsplasser forsvinne i eksportrettede næringer. Det som er viktig nå, er å ha et reglement – i tillegg til skatt og skatteutsettelse – som går på gode permisjonsordninger og muligheter for økt kompetanse den dagen krisen igjen er over.

Situasjonen er likevel ikke helt mørk. Det vil være behov for en omfattende oppgradering og fornyelse av verdensflåten også i årene som kommer. Dette vil skape betydelige muligheter for økt verdiskaping og sysselsetting i norsk maritim virksomhet både til sjøs og på land, ikke minst i distriktene i mitt fylke, Møre og Romsdal.

Det som jeg også håper på – hvis det nå skulle bli en slakke i aktiviteten i forhold til den opphetede situasjonen vi hadde for noen år tilbake – er at den teknologien og den kunnskapen som nettopp den maritime klyngen sitter med, vendes inn mot framtidsrettet klimateknologi, og at man ser på mulighetene for nye arbeidsplasser innen fornybar energi. Den ligger snublende nær mye av den teknologien og den kompetansen som er i denne næringen, og man vil kunne overføre den til nye og framtidrettede arbeidsplasser som vi er sikre på vil komme nettopp på dette området.

Til slutt ønsker jeg bare å understreke at det er viktig også for denne næringen at vi har en stabil, forutsigbar og positiv skatte- og næringspolitikk, og at vi har et slagkraftig kunnskapsmiljø. Da er det ikke lurt å kutte i SkatteFUNN-ordningen – det er feil medisin.

Vi bør også satse videre på det som vi kan best, på utvikling av høyteknologi og miljøvennlige løsninger. Det skulle ha vært ønskelig å få dreid deler av den aktiviteten vi har, den kompetansen og teknologien vi har, over på å kunne ta i bruk mer gass ved å frakte mer gods sjøveien med miljøvennlig drivstoff. Det er viktig også i et klimaperspektiv. Her ligger det også betydelig med arbeidsplasser.

Min og Venstres konklusjon er at vi er i en krisesituasjon når det gjelder ulike næringer. Det er viktig å være i forkant, ikke å komme drassende i etterkant. Nettopp det å styrke likviditeten for rederiene vil være en god stimulans for fortsatt høy aktivitet på dette området i tiden som kommer.

Bendiks H. Arnesen (A) [13:10:18]: Norge har i mange generasjoner vært en betydelig skipsfartsnasjon, og er kjent for sine meget dyktige sjøfolk. Jeg er glad for at det er et stort engasjement for denne viktige næringen, men det kan se ut som at oppfatningen er noe forskjellig. Regjeringen skal ha ros for å ta alle sider av næringen med i sitt arbeid, også i disse finanskrisetider.

Kritikken fra opposisjonen til Regjeringen i dette spørsmålet står mildt sagt ikke til troende. Jeg vil påstå at vi ikke kan beholde vår status som skipsfartsnasjon dersom vi bare har redere og ikke norske sjøfolk på norske skip. Her har representanten Flåtten og interpellanten tydeligvis en annen oppfatning enn det jeg har. Jeg er også forbauset over at ikke interpellanten fokuserer mer på sjøfol-

kene. Jeg hørte ikke han nevnte sjøfolkene med ett ord i sine to innlegg.

Jeg er glad for at statsråden så klart snakker sjøfolkenes sak i sitt innlegg. Jeg har fulgt denne næringen i mange år, og jeg har sett hvordan det har blitt lagt til rette for næringen på beste måte, nettopp fordi det er en slik viktig næring i landet vårt. Det som skuffer meg, er at til tross for dette så flagger rederne ut. Dette skjer ofte helt uten forvarsel, og norske sjøfolk settes på land. Samtidig satser de samme rederne fortsatt på Norge som en god og attraktiv kunde. De rederne som da tar sitt ansvar og beholder norsk flagg og norske sjøfolk med norske lønns- og arbeidsvilkår, får en vanskelig konkurranse situasjon. Jeg setter spørsmålstegn ved at selskaper som opererer på norsk sokkel, ikke stiller krav om norske lønns- og arbeidsvilkår overfor de rederne som skal leies inn.

Vi har i disse dager en stor debatt om nye arealer til petroleumsaktivitet, særlig i nord. Jeg reiser mye omkring i den nordlige landsdelen, og hører ofte sterke meninger i denne sammenheng. Det jeg hører oftest, er at dersom det ikke blir norske og lokale arbeidsplasser og virksomhet igjen etter aktiviteten på sokkelen, kan bare oljen og gassen ligge der den ligger. Folk vil kort og godt ikke ta ulempene uten å få noe igjen. Dette gjelder selvfølgelig også sjøfolkenes arbeidsplasser. Ingen andre arbeidsplasser er så godt spredt over hele landet, både i bygd og i by, som sjøfolkenes arbeidsplasser.

Jeg forstår godt at det reageres når så viktige arbeidsplasser med et pennestrøk og over natten blir borte. Da reagerer folk langs kysten med vantro og med sinne. Dette er sterke signaler fra folk langs kysten vår som både oljeselskapene, rederne og representantene her i Stortinget og mange andre skal legge seg på minne i tiden som kommer. Folkemeningen skal ingen se bort ifra.

Torbjørn Hansen (H) [13:14:18]: Jeg vil takke dem som har deltatt i debatten. Men jeg må si at ordtaket om at angrep er det beste forsvar, ble ganske lett å ty til, etter å ha hørt på innleggene fra både statsråden og flere av representantene. Det er åpenbart at man ønsker å vri dette grepet om skatt mot rederiene over på en annen sak, nemlig nettolønnsordningen.

Jeg nevnte også nettolønnsordningen i mitt innlegg. Det er bred støtte til nettolønnsordningen i Norge, men det er klart at dette også er en kontroversiell form for skattesubsidiering. Vi har registrert at Regjeringen har strammet inn nettolønnsordningen, noe også Høyre har foreslått i sine alternative budsjetter. Så ser vi at Fremskrittspartiet da legger seg foran Regjeringen i forhold til å subsidiere arbeidskraft i den maritime klyngen. Men det er på en måte en annen debatt enn det dette handler om. For essensen i dette er at skatteøkningene fra Regjeringen overstiger alle andre tiltak som Regjeringen har gjennomført overfor den maritime klyngen. Stoltenberg II-regjeringen lovet en aktiv næringspolitikk. Man lovet en spesielt god politikk for det maritime næringsliv, og det man kom tilbake med, var en skatteskjerpelse på 14 milliarder kr, et enormt beløp i redusert konkurranseevne for den maritime klyngen. Det framstår for meg som helt utrolig at ikke representanten

Bendiks H. Arnesen forstår at dette er sterkt skadelig for den maritime klyngens evne til å investere og satse på ny aktivitet langs kysten.

Så tilbake til argumentasjonen. I 2007 var det et sentralt poeng for de rød-grønne partiene at dette var en bransje med store overskudd. Det var kraftig oppgang på børsene, det var høyt lønnsnivå, og da kan jeg forstå at man med et overfladisk blikk på næringspolitikken valgte fordelingshensyn ut fra en rød-grønn politisk plattform. Men nå har vi den stikk motsatte situasjonen. Nå har vi underskudd, vi har kraftig fall på børsen, vi har selskaper som sliter, vi får sannsynligvis kanselleringer, og det går ut over aktiviteten langs kysten. Da ville det vært en viss logikk i det dersom regjeringspartiene sa at ok da går det i motsatt retning, og vi får snu litt på politikken hvis vi skal være aktive i forhold til næringslivet, forsøke å gjøre litt av det motsatte.

Det som vi har forsøkt i denne interpellasjonsdebatten, er å ta bort litt av krangelen rundt substansen i rederiskattedebatten og peke på en pragmatisk tilnærming til hvordan man kan løse det konkrete problemet, uten å ta opp igjen hele det skattevedtaket som man gjorde i 2007. Da er det en åpenbar mulighet at man utsetter innbetalingen av disse store skattebeløpene. Så har jo statsråden, som forventet, ikke varslet det i dag. Men jeg vil bare slå fast at dette er en bransje hvor det vil være en utvikling framover, og jeg utfordrer statsråden til å se nærmere på dette tiltaket, f.eks. i forbindelse med revidert budsjett eller før det.

Statsråd Sylvia Brustad [13:17:35]: Regjeringa har i Soria Moria-erklæringa slått fast at vi ønsker å satse der vi er gode, og den næringa vi satser på nå, er et eksempel på et område der vi er gode i Norge, og der vi har særlige fortrinn. At denne næringa sjølsagt også blir berørt av finanskrisa, er kjent, og det er nettopp derfor vi har så nær kontakt med næringa sjøl hele veien. Det betyr at de endringer vi har gjort i en allerede god rederiskatteordning, er etter å ha hatt dialog med – og lyttet til – næringa sjøl.

Når vi har gjort det vi har gjort med Obligasjonsfondet, er det også etter innspill fra næringa sjøl. Det var noe de trengte. Når vi gjorde det vi gjorde i forhold til Eksportfinans, og gjorde endringer slik at de også kunne gå inn i eksisterende ordninger, var det også etter dialog og nær kontakt med denne næringa.

Jeg mener at vi har en rederibeskatningsordning som er meget konkurransedyktig, som er internasjonal og sammenlignbar med det de har i EU-land, og som vi allerede har gjort forbedringer i.

Så synes jeg at denne debatten også har vært interessant i den forstand at talerne fra Høyre har avdekket sitt syn på nettolønnsordninga. Jeg hørte representanten Flåtten sa: «Men det er ikke nettolønnsordningen som skaper arbeidsplassene.» Jeg synes det utsagnet avslører ganske godt at det vel kanskje ikke er det Høyre først og fremst er opptatt av, og det følger de også opp i vedtak her i huset. Nettolønns- og refusjonsordningene til sjøfolk er et avgjørende virkemiddel for å rekruttere og beholde norske sjøfolk på norske skip. Det er viktig.

Når f.eks. et rederi som mange kjenner til, gjennom media i hvert fall, Teekay, i februar varslet utflagging av ni norskregistrerte skip som hadde virksomhet på norsk sokkel, var det mange som reagerte på det. Vi har også sett andre oppslag fra enkeltrederier med lignende planer. I den forbindelse vil jeg vise til det arbeidet som Arbeids- og inkluderingsdepartementet akkurat nå gjør, som dreier seg om tiltak for å forhindre sosial dumping. De arbeider nå med endringer i utlendingsforskriften som vil gjeninnføre krav om arbeidstillatelse for utenlandske sjøfolk. Det er varslet at næringa også må påregne at sokkelen vil bli omfattet av dette. Dette er viktig i forhold til den store debatten som vi nå har om hele denne næringa. Jeg har også, interessant nok, merket meg at Teekay, etter de runder som har vært, sier at de vil beholde noen skip under norsk flagg.

Det er viktig med engasjement når det gjelder denne viktige næringa. For Regjeringa er det aller viktigste å gjøre det vi kan for å trygge flest mulig arbeidsplasser og for å skape nye innenfor denne næringa også i tida framover.

Presidenten: Debatten i sak nr. 2 er dermed avsluttet.

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Stortinget går til votering i sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det fremsatt 15 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–3, fra Kåre Fostervold på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 4–6, fra Kåre Fostervold på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre
- forslagene nr. 7–14, fra Kåre Fostervold på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 15, fra Torbjørn Hansen på vegne av Høyre og Kristelig Folkeparti

Det voteres over forslag nr. 15, fra Høyre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å avvikle revisorplikten for små foretak i tråd med anbefalingen til mindretallet i utvalget i NOU 2008:12.»
Venstre har varslet at de støtter forslaget.

Votering:

Forslaget fra Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 79 mot 27 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.29.18)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 7–14, med unntak av forslag nr. 11, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å avvikle revisorplikten for små foretak med en omsetning under 10 mill. kroner.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å gjøre virkemiddelapparatets innovasjonsordninger landsdekkende.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med gjennomgangen av det offentlige virkemiddelapparatet fremme forslag om å gjennomføre sektorovergripende tiltak som sørger for en effektiv innretning av de næringsrettede virkemidlene.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 å fremme forslag om at det etableres et preså Kornfond for SIVAs næringshager på totalt 300 mill. kroner.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å avvikle dagens unntaksordninger fra konkurranseloven som følger av landbruks- og fiskeripolitikken.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere muligheten for etablering av flere fondsløsninger etter Argentummodellen for å bedre tilgangen på risikokapital i det norske markedet.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å opprette nye såkornfond som er landsdekkende og samtidig omgjøre dagens distriktsrettede fond om til landsdekkende fond.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 23 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.29.45)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 11, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en styrking av Konkurransetilsynets uavhengighet.»
Her har Høyre varslet at de støtter forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 68 mot 37 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.30.12)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 4–6, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en samlet gjennomgang av Innovasjon Norge og andre deler av det of-

fentlige virkemiddelapparatet, med sikte på betydelige forenklinger og forbedringer.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en handlingsplan for å avvikle konkurransehindringer mellom offentlige og private aktører i tjenestesektoren.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en momskompensasjonsordning for offentlig sektor som likestiller offentlige og private virksomheter på en slik måte at man oppnår reell konkurranse om offentlige anbud.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 62 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.30.38)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 1–3, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen å gjennomgå norsk aksjelovgivning, særlig med sikte på mulige forenklinger for små aksjeselskaper og herunder vurdere om aksjekapitalkravet i norsk aksjelovgivning bør erstattes med andre former for kreditorbeskyttelse.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en strategi for eierskifteutfordringer i familieeide bedrifter.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede en såkorn-

investorordning, og fremme sak om dette for Stortinget.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 55 mot 50 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.31.05)

Komiteen hadde innstilt:

St.meld. nr. 7 (2008–2009) – om et nyskapende og bærekraftig Norge – vert å leggje ved møteboka.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Sak nr. 3 [13:31:30]

Referat

1. (178) Innberetning fra valgkomiteen om endring i de faste komiteers sammensetning (S. nr. 186 (2008–2009))

Enst.: Vedlegges protokollen.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens § 37 a før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.32.
